

JESENICE, 11. AVGUSTA 1962

STEVILKA 32/IV

Finančno poročilo za I. polletje na 6. rednem zasedanju CDS

6. avgusta 1962 je bilo 6. strukcijo z izboljšanjem izredno zasedanje CDS. Razpravljali so predvsem o polletnem finančnem obračunu in sprejemu programa dela CDS. Pred razpravo o polletnem finančnem obračunu na CDS je le-ta organiziral konferenco s svojimi člani, predsedniki DS, UO in ZEE ter vodstvi sektorjev in obratov. Poleg tega so vsi dobili dovolj časa pred zasedanjem razmnoženo izčrpno finančno poročilo. Tako dobro pripravljena razprava je tudi dala zaželeni rezultat, kar je potrdila diskusija na zasedanju.

Na podlagi izčrpnih poročil tako vodstva gospodarsko-računskega sektorja kot gospodarske komisije in na podlagi živahne razprave je CDS sprejel finančni obračun in zadolžil UO, da o predlogih, ki so bili nakazani v razpravi, tekoče razpravlja na svojih sejah in skupaj z upravo nakazane probleme tekoče rešuje. Istočasno je UO dolžan redno zasledovati izpolnjevanje ukrepov.

Na predlog gospodarske komisije pa je CDS sprejel še naslednje sklepe:

1. Rezultati realizacije po asortimanu kažejo, da podjetje zaradi zahtev tržišča ne izpolnjuje planirani asortiman realizacije. Zato je komercialni sektor dolžan, da v bodoče pri sestavi plana bolj podrobno analizira in upošteva potrebe tržišča.

2. CDS ugotavlja, da stroški vzdrževanja v vseh proizvodnih obratih prekomerno naraščajo. Naraščajo tako stroški rednega vzdrževanja kot stroški remontov. Zato CDS priporoča ekonomskim enotam, da stroškom vzdrževanja posvetijo vso pozornost in težijo, da jih zmanjšajo. Odgovorne službe naj pri zaključevanju uslug za vzdrževanje posvetijo več pozornosti pogodbeni vrednosti opravljenih del, nabavna služba pa cenam materiala za potrebe vzdrževanja.

3. EE martinarna naj skuša čimprej ugotoviti in odpraviti vzroke prekomernih remontov na SM pečeh.

4. EE valjarna 2400 naj-z ozirom na opravljeno rekon-

plena in povečanjem obsega proizvodnje pokrije zvišanje v prvem polletju.

5. CDS tudi ugotavlja, da je delitev dohodka na podlagi fakturirane realizacije realnejša kot pa delitev dohodka, kakršno predvideva navodilo za sestavo periodičnega obračuna, na podlagi plačane realizacije. Delitev dohodka na podlagi plačane realizacije po mnenju CDS ne upošteva pravilno neposlovnih dohodkov in zato pokvari rezultat. CDS tudi meni, da je prav takšen način upoštevanja neposlovnih dohodkov vzrok, da podjetje izkazuje 122 milijonov nepokritih osebnih dohodkov. Obračun na podlagi bolj smiselnih določil, predpisov o delitvi dohodka na osnovi

plačane realizacije, pa bi pokrival celotne osebne dohodka in zagotovil tudi odgovarjajoči del za sklade.

6. Kljub nalogu bilančne komisije za leto 1961, da je treba izterjati posojila, ki so bila dana posameznim podjetjem direktno iz investicijskega sklada, z ozirom na zapadlost ta še niso izterjana. Zato je CDS zadolžil UOS, da ta posojila takoj izterja.

7. Doseženi dohodek po polletnem finančnem obračunu omogoča, da se do sedaj zadrževani del osebnega dohodka zmanjša za približno polovico. Zato je CDS sklenil, da bo v III. četrtletju zadržanih le 5% doseženih osebnih dohodkov in to linearno in ne po progresivni lestvici kot do sedaj.

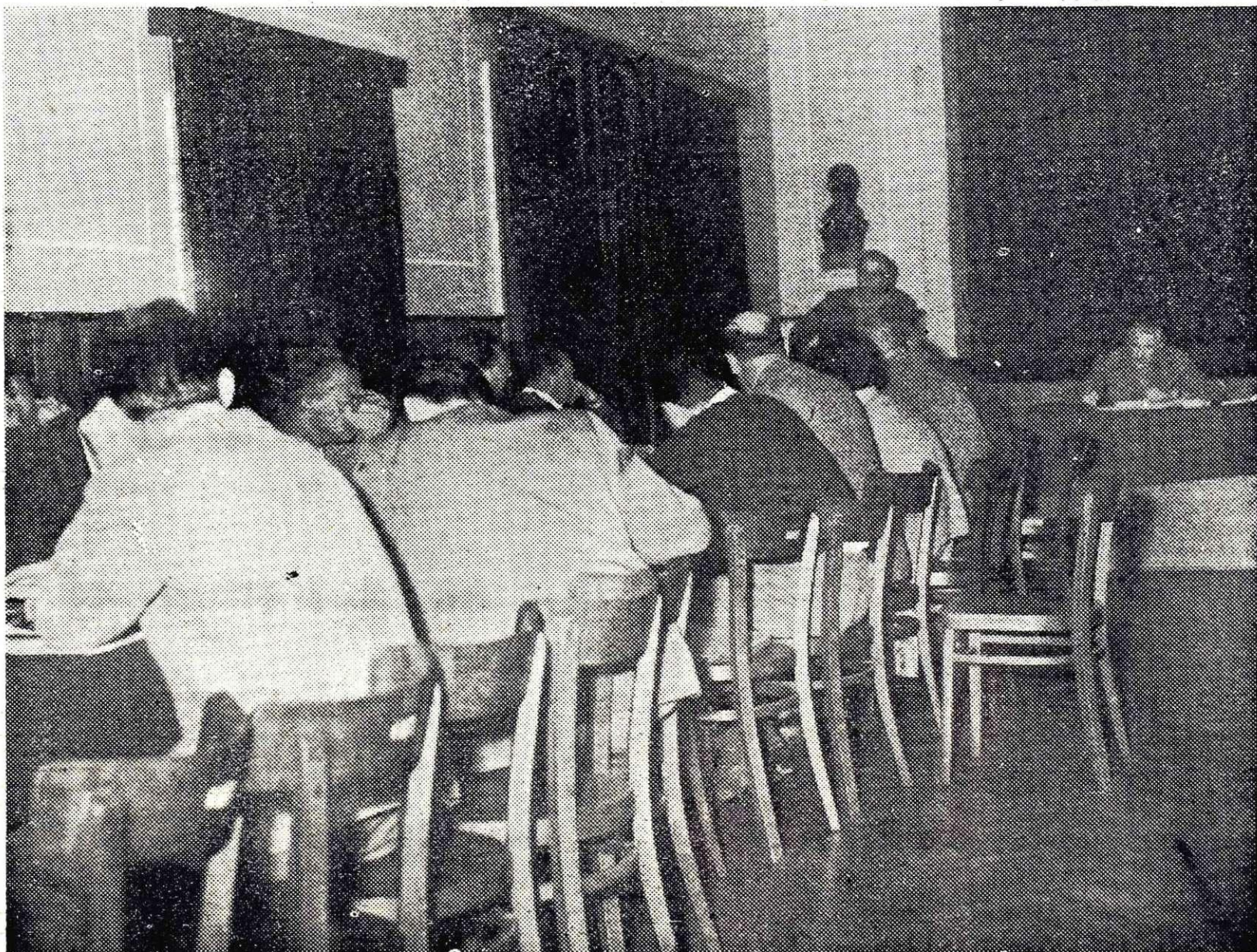
Naši uspehi v juliju

Operativni proizvodni načrt v juliju ni bil izpolnjen

V juliju smo proizvodni načrt izpolnili po družbenem načrtu 100%, po operativnem pa samo z 99,3%. Tudi načrt blagovne proizvodnje ni bil izpolnjen, saj smo ga po družbenem načrtu dosegli z 91,7%, po operativnem načrtu pa s 93,7%. Operativni načrt niso izpolnili naslednji obrati: visoke peči, težka proga, lahke proge, valjarna 2400, hladna valjarna, žičarna in elektrodni oddelek.

Omenimo naj še, da so v valjarni 1300 imeli v juliju skrajšan remont, v cevarni pa so opravili glavni remont, v elektrodnem oddelku pa so imeli velike težave z naročili. V glavnem so imeli skoraj v vseh naših obratih precej težav zaradi pomanjkanja delavcev.

Ekonomska enota	Po družb. načrtu		Po oper. načrtu	
	sk. %	blag. %	sk. %	blag. %
TOPILNICE				
plavž	97.3	—	97.3	—
martinarna	106.0	—	100.5	—
elektropeč	106.9	—	100.4	—
livarna	139.0	—	139.0	—
opekarna	106.7	—	106.8	—
skupaj topilnice	104,3	—	100,6	—
VALJARNE				
težka proga	93.0	49.8	97.0	58.3
lahke proge	85.8	62.9	93.7	72.5
žična valjarna	119.3	—	119.3	—
valjarna 2400	92.3	91.1	91.3	91.0
valjarna 1300	101.3	101.4	101.3	101.4
jeklovlek	101.4	102.0	101.4	102.0
skupaj valjarne	95.3	88.0	98.0	90.9
PREDELOVALNI OBRATI				
hladna valjarna	98.0	98.1	96.4	96.5
žičarna	93.9	95.0	93.9	93.2
žebljarna	105.5	103.9	108.6	107.0
cevarna	104.2	102.3	105.5	103.6
elektrodni oddelek	93.4	93.8	93.4	97.4
skupaj predelovalni	97.1	98.0	97.3	97.4
ZELEZARNA	100.0	91.7	99.3	93.7

Tudi v žičarni jim večkrat zelo primanjkuje delavcev

S konference organov delavskega samoupravljanja

Potrebne so temeljite analize

V petek, 3. avgusta, je bila pri Jelenju sklicana konferenca organov delavskega samoupravljanja, na kateri so razpravljali o polletnih uspehih našega podjetja. Ker je isto problematiko obravnaval tudi CDS na svojem zasedanju v ponedeljek, 6. avgusta, o katerem tudi poročamo, objavljamo le razpravo predsednika CDS, tov. Iva Ščavničarja:

V uvodu polletnega poročila je navedeno, da se cene še niso ustalile in da še vedno naraščajo. Prikaz proizvodnih stroškov pa kaže, da so planirani stroški za vložek osnovne dejavnosti za prvo polletje višji, kot dejansko doseženi. Skratka pri povečanju proizvodnih stroškov se ne smemo sklicevati na povečevanje cen surovin, ker to verjetno ni gospodarsko, saj ne gre za zunanje vplive, temveč za vplive popolnoma internega zna-

čaja. Ne bomo se mogli vedno izgovarjati na povečanje materialnih stroškov.

Tudi razmerje med skladi in osebnimi dohodki ni ugodno. Vprašanje je, kako bomo s 126 milijoni pokrili vse sklade in smo v težkem položaju. Treba bo vse navidezno nepomembne stvari obravnavati bolj resno in varčevati, kjer se le da. Naloge vseh obratov so, da ne le izpolnijo svojo plansko obveznost, ampak da skušajo doprinesiti in varčevati, kjer koli

Uspela seja delavskega sveta EE martinarne

V preteklem tednu je imel delavski svet EE martinarne svojo četrto redno sejo, na kateri je obravnaval polletno tehnično in finančno poročilo ter cenik za rezanje »svinje« na haldi.

Iz polletnega tehničnega poročila je razvidno, da je martinarna v tem obdobju proizvedla 163.394 ton SM jekla oz. 0,24% več, kot je

predvideval družbeni plan. Ta proizvodnja je za 8.632 ton višja kot v istem razdobju leta 1961. Tudi storitev peči je bila v letošnjem letu za 0,35 ton/h višja kot v letu 1961.

Pregled zvišanja oziroma znižanja proizvodnih stroškov v prvem polletju je pokazal, da je martinarna v času od 1. 1. do 30. 6. presegla proizvodne stroške za 229 milijonov dinarjev, in sicer smo za 160 milijonov preokorčili predvidene stroške remontov SM peči, preostanek pa pri ostanem vzdrževanju in stroških za pomožni material. Zato bo treba v drugem polletju napeti vse sile za čim boljše gospodarjenje, da bi proizvodne stroške znižali. Nekaj tozadevnih ukrepov je bilo že izvedenih in so pokazali dober rezultat, naloga celotnega kolektiva martinarne pa je, da s čim bolj vestnim

in solidnim delom prepreči nepotrebne izmedke in da pri uporabi raznega potrošnega materiala ne pride do nepotrebne škode. V tem smislu je bila tudi razprava na zasedanju v zvezi s polletnim tehničnim in finančnim poročilom.

Ker je z julijem letos prevzela martinarna rezanje odpadnih »svinje« na haldi, je DS sprejel na tej seji tudi nov cenik za to delo. Tako bo tvorila skupina delavcev, ki reže in pripravlja te »svinje«, samostojno obračunsko enoto v okviru EE martinarne s tem, da bodo ti delavci nagrajeni po učinku z ozirom na količino zrezanih »svinje«, ki jih bodo vsak mesec dobavili martinarni, in sicer s 786 brutto oz. 494 dinarji neto za 1 tono zrezane »svinje«.

Delavski svet je tudi obravnaval prošnjo enega izmed

Še nekaj sklepov 6. rednega zasedanja CDS

1. CDS je sprejel program dela CDS za mandatno dobo 1962-64.

2. Gospodarska komisija je poročala, da rezultati inventurnih pregledov v prvem polletju izkazujejo po posameznih skladiščih in orodju in materialu 8.278.749 dinarjev presežka in 2.731.689 dinarjev primanjkljaja. CDS je sklenil, da se inventurne razlike v celoti odpišejo na račun neposlovnih dohodkov oziroma izdatkov.

3. CDS je sprejel na znanje, da je podjetje najelo 1.500 milijonov kratkoročnega posojila za obratna sred-

siva, predvsem za kritje prekomernih zalog.

Prav tako je CDS sprejel tudi obvestilo glavnega direktorja, da nam je investicijska banka odobrila našo zahtevo avans 500 milijonov za rekonstrukcijo s tem, da železarna izstavi bicanco menico in da je investicijska banka dala komercialno soglasje za nakup investicijske opreme iz kredita EXIM banke za našo rekonstrukcijo.

4. CDS je sprejel poročilo komisije za organizacijo dela in storilnost o izpolnitvi proizvodnega načrta v prvem polletju letošnjega leta.

je mogoče. Tako je treba začeti s temeljno analizo v vseh proizvodnih obratih, prav tako pa tudi v upravnih pisarnah. Kljub presežku količinskega načrta smo namreč dosegli le 48,6% realizacije.

Seveda smo upravičeni prejemati osebni dohodek, ker smo predhodno določili, da ne bomo upoštevali zunanjih in notranjih vplivov, čeprav je razmerje med izplačanimi osebnimi dohodki in skladi, kot sem že omenil, zelo neugodno. O zadržanem delu osebnih dohodkov pa smo sklenili, da v kolikor po treh mesecih to ne bo več potrebno, odvajamo 5% v rezervni sklad. V tretjem četrtletju naj bi po predlogu zadrževali še po 5%, toda ne da bi odvajali v rezervni sklad. Stremeti moramo za tem, da bomo v četrtem kvartalu izplačevali lahko v celoti dosežene osebne dohodke.

O stroških za poškodovane vagon

Če se pri razkladanju pokvari vagoni, moramo železnici plačati odškodnino, in sicer po za to določeni tarifi. Ker se v našem podjetju pri razkladanju pokvari letno okrog 10% vseh dospelih voz, je železnica pri sklepanju pogodbe leta 1960 zahtevala, da plačamo poleg odškodnine za okvare, za vsak pokvarjen vagon še 10.560 dinarjev vozovne zamudnine (stojnine). Glede na to smo morali v letu 1961 plačati poleg zneska za poškodbe, ki je znašal 25.622.510 din, še 60.864.720 din za omenjeno vozovno zamudnino.

Ker so ti izdatki precejšnji, moramo vsekakor stremeti, da bomo ob razkladanju poškodovali čim manj voz. To je predvsem odvisno od vodij razkladalnih naprav — žerjavovodij in vodij motornih dvigal, delno pa tudi od varnega premika voz in od profilov surovin, ki jih razkladamo na prostor ob tirih. Po že dokaj ugodnih rezultatih dveh posvetovanj po vprašanju razkladanja voz bo komercialni sektor sklical posvetovanje tudi po tem vprašanju in prepričani smo, da uspeh ne bo izostal. Dosedanje letošnje stanje plačila teh stroškov pa je:

v sedmih mesecih leta 1962

obrat	štev. poškodovanih voz	znesek škode	vozovna zamudnina	skupaj
plavž	1.324	4.652.286	13.981.440	18.633.726
transport	1.048	5.608.713	11.066.880	16.675.593
jeklarna	935	3.966.240	9.873.660	13.839.840
promet	67	586.596	707.520	1.294.089
generatorji	47	171.040	496.320	667.360
hladna valj.	8	25.920	84.480	110.400
SKUPAJ	3.429	15.010.768	36.210.240	51.221.008

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se celotnemu kolektivu elektro delavnice na Javorniku najiskrenejšo zahvaljujem za prijazno slovo in lepo spominsko darilo. Obratovodju vzdrževalnih obratov Javornik na najlepšo hvalo za iskrene besede. Kolektivu želim še mnogo delovnih uspehov pri nadaljnjem delu

Srečno!

Janko Ažman

Branko Blenkuš

Osební dohodki v juníju 1962

Ekonomská enota	% zadržanega dela OD	Planirani oseb. doh. din/h neto	Doseženi oseb. doh. din/h neto	% skupnega dela os. doh. variabil.
Vodstvo topilnic	14,44	257,78	264,69	69,63
Visoke peči	14,38	157,50	160,73	65,40
Martinarna	11,88	173,88	176,81	71,02
Elektro peč	12,38	181,53	179,78	62,34
Samotarna	9,75	144,72	136,39	52,50
Livarne	15,88	159,18	185,00	88,47
Topilnice Ø	13,00	165,92	170,37	69,63
Vodstvo valjarn	10,75	244,58	258,40	71,66
Javornik I	10,75	164,43	157,45	68,97
Javornik II	11,88	158,67	162,79	82,36
Valjarna 2400	6,50	166,35	152,36	63,95
Zična valjarna	12,75	168,48	175,74	73,32
Jeklovlek	12,13	151,17	141,94	61,63
Odprema Javornik	10,88	154,67	161,38	85,29
Strugarna valjev	9,75	165,31	155,59	62,69
Valjarne Ø	10,75	163,10	159,68	71,66
Vodstvo pred. obr.	14,01	257,79	248,81	53,96
HL. valj. in žič.	11,25	160,23	148,49	47,74
Cevarna	16,50	148,64	161,03	79,35
Žebljarna	11,88	142,09	142,20	56,54
Elektrodni oddelek	12,50	125,97	117,15	46,22
Predelovalni obrati Ø	12,57	151,24	145,72	53,36
Vodstvo Strojno energ. obratov	13,74	261,41	248,75	50,44
Meh. del. Jesenice	11,63	159,28	153,35	46,22
Konstrukcijska del.	10,00	156,88	148,08	50,72
Elektro delavnica	10,38	160,67	153,85	38,30
Gradbeni oddelek	14,13	156,50	154,58	29,93
Vzdržev. Javornik	12,63	160,17	146,02	33,44
Promet	13,48	152,96	159,44	72,16
Transport	14,00	133,76	143,52	64,13
El. in topl. energ.	10,00	176,34	163,48	46,74
Plin. in vodna en.	11,88	186,55	191,36	85,61
Plin. generatorji	11,13	163,77	159,74	61,64
Ener. gospodarstvo in vodstvo en. grupe	11,85	184,74	192,22	62,81
Vodstvo vzdrževanja	12,27	209,46	178,40	40,12
Str. energ. grupa Ø	12,21	157,81	156,16	50,72
Stabne enote	10,63	215,41	213,61	65,71
Komercialni sektor	10,13	171,28	164,53	52,91
Gosp. rač. sektor	9,63	188,40	178,33	69,53
Kadrovski sektor	10,38	180,37	171,62	57,62
Splošni sektor	9,38	150,64	139,00	53,27
Upravne službe Ø	9,97	178,14	169,39	60,22
Projektivni biro	17,50	203,61	253,51	34,21
OTK	12,13	172,99	169,56	54,25
Komunalni oddelek	8,63	119,83	98,06	64,19
Pripravniki	10,79	152,83	161,58	60,16
Železarna Ø	11,87	161,42	159,02	60,81

Ker je bila za mesec april in maj podana višina doseženega osebnega dohodka v šamotarni skupno z upoštevanjem ur pri izdelavi žlindre opeke, podajamo korekturo tako, da znaša netto osebni dohodek na 1 plačano uro v aprilu 139,94 din in v maju 134,75 din netto.

O naših osebnih dohododkih v tretjem četrtletju

Centralni delavski svet je na svojem 6. rednem zasedanju med drugim sprejel tudi sklep, ki se nanaša na formiranje osebnih dohodkov v III. kvartalu in bo prav gotovo zanimal vsakega člana kolektiva. V čem je torej sprememba?

Vsem je znano, da so naši letošnji osebni dohodki kot običajno vsako leto pričeli naraščati, kar je sicer normalen pojav, če bi sorazmerno naraščala tudi produktivnost in se temu primerno izboljševal finančni rezultat. Vse do lanskega leta podjetja niso toliko občutila tesne povezave med rezultati, po katerih se je ugotavljal osebni dohodek in rezultatom celotnega poslovanja. Z lanskoletnimi spremembami v delitvi dohodka med družbo in podjetji ter z drugimi ukrepi, podvzetimi v cilju stabilizacije našega gospodarstva, pa so podjetja vedno bolj primorana svoje osebne dohodke uravnavati po doseženem čistem dohodku. Na ta dohodek pa seveda vplivajo tako zunanji kakor notranji elementi. Prav ti vplivi in naraščanje osebnih dohodkov so povzročili, da je moral CDS za II. kvartal letošnjega leta sprejeti pri izplačevanju akontacij določene omejitve, ki so bile sicer predpisane že s čl. 33 Pravilnika o delitvi čistega dohodka, vendar doslej še niso bile uporabljene. Omejitve je bila izvedena tako, da smo z uporabo progresivne lestvice zniževali maso osebnih dohodkov vsem ekonomskim enotam, kar je vplivalo na razliko po enoti izdelka, ker so se osebni dohodki po ostalih merilih izplačevali pač po nezmanjšanih osnovah.

Odstotek znižanja je znašal v povprečju za vso železarno v mesecu aprilu 11,45%, v maju 11,82% in v juniju 11,87%, kar pomeni, da je bila izplačana v aprilu za 48,6 milij., v maju 51,1 milij., in v juniju 50,7 milij. manjša akontacija.

Kljub navedeni omejitvi pa smo v I. polletju izrpal 2.463,9 milij. osebnih dohodkov, kar je 1,72% manj kot v II. polletju leta 1961. Pri takem črpanju so znašali čisti osebni dohodki na 208 ur v I. polletju letos 35.778 din, v drugem polletju lanskega leta pa 35.330 din ali za 1,3% manj.

Z letošnjim finančnim planom, kakor s Pravilnikom o delitvi čistega dohodka je kolektiv prevzel obveznost, da bo cca 5% večjo realizacijo ustvaril za enake osebne dohodke, kot v letu 1961. S tem pa seveda ni rečeno, da bi se osebni dohodek za posameznika ne mogel izboljšati. Koliko rezerve je v še neizkoriščenem delovnem času, koliko tudi v včasih pretiranih zahtevah po zaposlovanju novih delavcev. Obveznost, ki jo je kolektiv sprejel za

letos pa je pravzaprav obdolžitev temu, da smo bili že v letu 1961 s produktivnostjo okrog 4% pod ravniyo osebnih dohodkov, kar smo dolžni letos izravnati.

Kakor je pokazal polletni obračun, se tega tudi zavedamo, saj smo v glavnem predvideno plansko obveznost za to obdobje dosegli. Prav to in pa upravičeno pričakovanje, da se kolektiv zaveda svojih obveznosti pa dovoljuje, da se omejitve v osebnem dohodku nekoliko omili. Po vsestranski analizi je

CDS sklenil, da se v naslednjem III. kvartalu, mase osebnih dohodkov, izračunane po ceniku, zmanjšajo za 5 % in to vsem ekonomskim enotam enako. S tem bodo odpadli tudi prigovori, češ, da progresivno zmanjševanje osebnih dohodkov duši iniciativo posameznih ekonomskih enot.

V nas samih pa leži možnost, da tudi te omejitve odpravimo, le vsi skupaj se moramo zavedati, da se osebni dohodek ustvarja z zavestnim delom in dobrim gospodarjenjem. Stanko Malej

— Tako, pokazala sem vam, kje je kakšna pisarna in kje lahko dobite topli obrok — to pa je vaše delovno mesto.

— Ali mi tovarne ne boste pokazali?

— Tovarno? Pet let že delam v tovarni, pa je še nisem videla od znotraj.

Ali v naši proizvodnji ni več problemov?

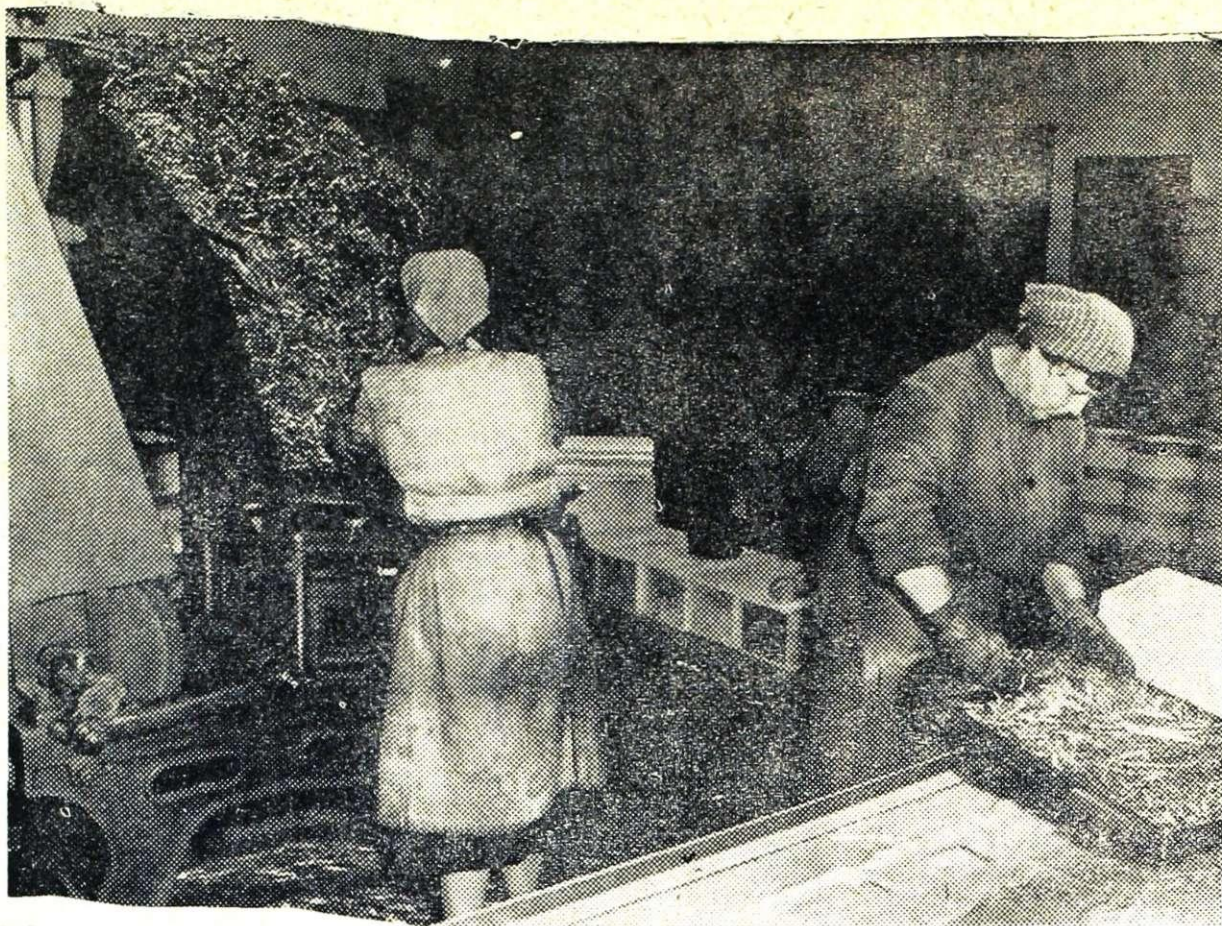
Lani smo na pobudo DIATZ svojih delovnih mestih po- rešili celo vrsto problemov v naši proizvodnji z notranjimi razpisi. To pobudo so toplo pozdravili novatorji in racionalizatorji v našem kolektivu ter jo uspešno uporabili tudi v drugih delovnih kolektivih. Posamezne ekonomske enote v železarni so opozorile na celo vrsto problemov, ki so več let hromili ter zavirali storilnost dela, kvaliteto proizvodnje, povzročali ekvare in zastoje itd. Zaradi tega smo upravičeno prepričani, da bi bili člani našega kolektiva tudi letos sposobni reševati probleme, na katere bi opozorile ekonomske enote in pričakujemo od obratovodstev in vzdrževalnih asistentov, da se takšne oblike dela poslužujejo v čim večji meri. Vabimo vse merodajne, ki na

Zuro

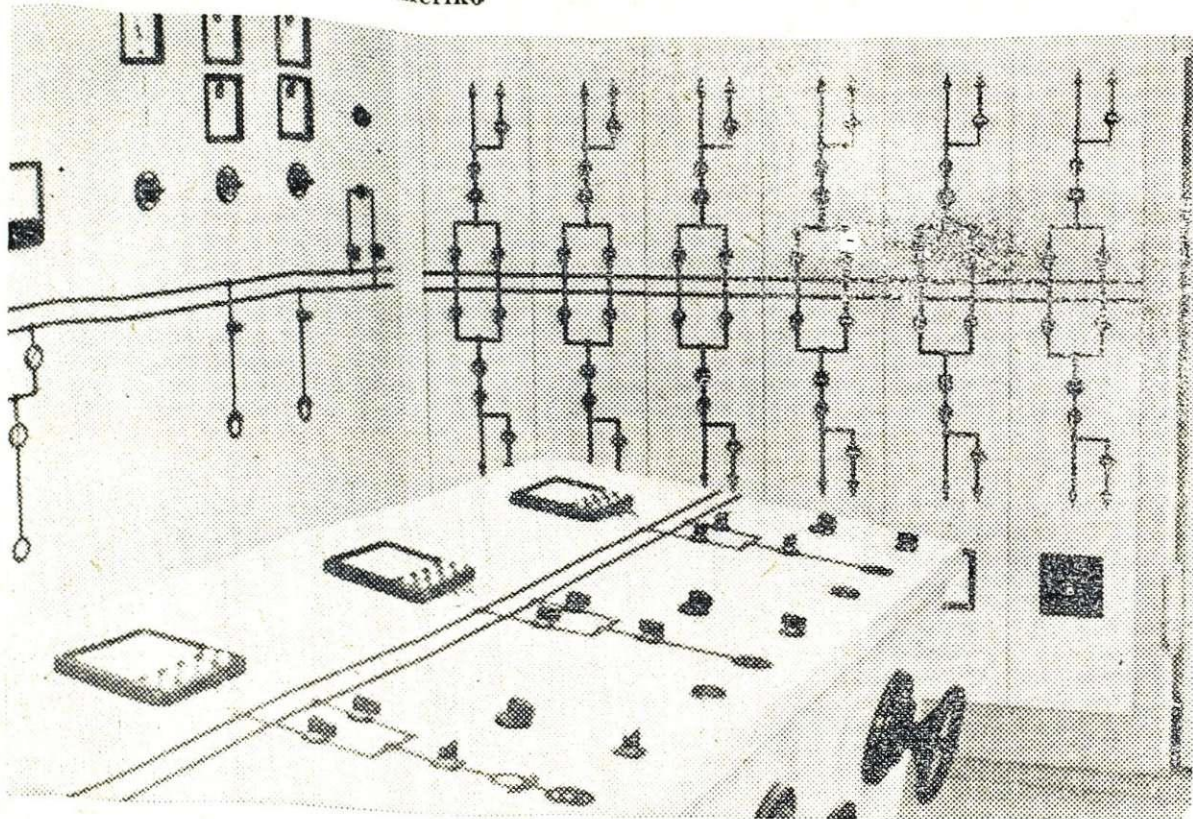
ZAHVALA

Sindikalnemu odboru visoke peči se iskreno zahvaljujem za prejeto denarno pomoč.

Jožefa Vister

Željevo največ izvozimo v Ameriko

Kot pogonska energija je za naše podjetje najvažnejša elektrika

Tehniški spomeniki propadajo

V dolini Save Bohinjske, v Koritih, so ruševine prve gorenjske livarne. Temu livarsko-tehničnemu spomeniku iz 17. stoletja preti nevarnost, da ga mimotekoči gorski potok Plavževka popolnoma uniči. Voda teče med ruševinami in celo skozi peč (plavž).

Leta 1938 je bivša KID dala subvencijo prof. dr. V. Šmida za odkopavanje bohinjske livarne v Koritih. Predvsem pomemben je bil plavž, ki ga je 1617. leta dal zgraditi ljubljanski zdravnik dr. Wiederhaldts za svojo livarno. Iz litega železa so izdelovali posodo, možnarje, vojaške instrumente, topovske in puškinske cevi ter retorite za Idrijo, v katerih so predelovali živosrebrno rudo.

Po poročilih dr. V. Šmida so livarno sestavljali: plavž z livarno, prostori za oglje in stavba za gospodarje. Poleg pomembnih najdb dr. V. Šmi-

da je vsekakor omembe vreden plavž, ki je po Wiederhaldtsu prešel v posest bohinjskih železarskih podjetij Locatellijev. Ostanke plavža so bili v razmeroma dobrem stanju, tako da je bilo možno opraviti rekonstrukcijo. Zgornja širina peči je znašala 1,17 m, medtem ko je bila globina jaška, ki se je proti dnu jajčasto zoževal, 1,50 m. Zrak so v plavž dovajali z mehovi, katere je preko mehanizma gnal potok Plavževka.

Po današnji presoji o nabranih vzorcih žilindre, ognje-vzdržnega materiala in železa lahko rečemo, da je bila gozdna livarna v Koritih pri Nomnju na visoki tehnični ravni.

Z ozirom na to, da so ostanke te livarne edinstven primer na Gorenjskem, moramo nekaj ukreniti, sicer bo ta nekoč znamenita livarna za nas in za naše potomce izgubljena.

Žal ta primer ni osamljen. So še in to predvsem v naši sosesčini — pod Golico, v Karavankah.

Na področju Planine pod Golico so ostanke nekdanjih plavžev in rudnikov, ki prav tako spadajo pod spomeniško varstvo. Od Savskih jam do Plavža na Jesenicah so kraji, ki nas spominjajo na preteklost rudarske in topilniške dejavnosti od antike do začetka 20. stoletja. Če že ničesar drugega ne moremo storiti, vsaj table z napisi, ki bi opozarjali, da so bili tu nekoč naši plavži ali rudniki, bi lahko postavili. S tem bi veliko koristili naši mladini, ki ima sedaj ob hitro razvijajoči se tehniki premalo vpogleda na težko pot od rude do železa, predvsem pa za korak od primitivnega topilništva do današnje železarne na Jesenicah.

Rjazancev

JUBILANTI 50-LETNIKI

V avgustu so in bodo praznovali svoj 50. rojstni dan naslednji naši sodelavci: LUDVIK SLAPAR, nabavni oddelek, 1. avgusta; IVAN PREŠEREN, konstrukcijska delavnica, 6. avgusta; FRANC KAVČIČ, transport, 9. avgusta; ANGELA REKAR, strugarna valjev, 10. avgusta; VLADIMIR ROVAN, hladna valjarna, 20. avgusta; IVANKA ROZMAN, gradbeni oddelek, 21. avgusta; JOŽEF HROVAT, konstrukcijska delavnica, 22. avgusta; AVGUST HRIBERNIK, valjarna 2400, 23. avgusta; FRANC FISTER, martinarna, 26. avgusta; VIKTOR SLAMNIK, Javornik III, 30. avgusta in LUDVIK MISOTIČ, žična valjarna, 31. avgusta.

Ob tem življenjskem jubileju jim v imenu celotnega kolektiva iskreno čestitamo in želimo na njihovi življenjski poti še veliko uspehov in zadovoljstval!

Nov družbeni dom na Hrušici

V soboto, 4. avgusta, so v čini dramo Mire Pucove: počastitev občinskega praznika in 20-letnice ustrelitve talcev na Belem polju izročili namenu nov družbeni dom na Hrušici, ki bo najljepši spomenik še poznim rodovom. Po promenadnem koncertu združenih godb Javornika in Hrušice so se na slavnostni tribuni pred domom zbrali predstavniki družbenega in političnega življenja naše občine. Predsednik gradbenega odbora je prebral poročilo o gradnji, ki je potekala po etapah, tovarni Ivan Tušar pa je zaslužnim članom gradbenega odbora razdelil diplome in pohvale. Podpredsednik občinskega ljudskega odbora tov. Franc Gašperin je za tem izročil novi dom svojemu namenu. V novi, lepo urejeni dvorani, ki je med najlepšimi v naši občini, je bila slavnostna seja ObLO Jesenice, na katero so bili izrecno povabljeni tudi svojci ustreljenih talcev.

Po slavnostni seji so na novem odru uprizorili domačo Operacija, s katero so zelo uspeli in obenem dokazali, da bo odrsko življenje v novem domu še bolj zaživelo. Še ta večer so v mali dvorani odprli razstavo fotografij ustreljenih talcev in drugih aktivnih udeležencev NOB, ki so darovali svoja življenja.

Novi dom na Hrušici ne bo samo torišče kulturno-prosvetnega dela, ampak bodo v njem dobile svoje prostore tudi vse družbeno politične in krajevne organizacije. Zato ga tudi imenujejo družbeni dom.

Hruščani še vedno proslavljajo to pomembno obletnico in za njih tako pomembno pridobitev, kot je nov družbeni dom, z raznimi kulturnimi in športnimi prireditvami. S tem pa so in bodo dostojno proslavili tako občinski praznik kot 20. obletnico ustrelitve talcev na Belem polju pri Hrušici, med katerimi je bilo največ prav domačinov.

J. V.

Stroški za stojnine in okvare na JŽ vagonih

Vključno z julijem smo plačali:

redne stojnine za	19.358 voz	99.657.950 din
za okvare	3.429 voz	15.010.768 din
stojnina za okvare	3.429 voz	36.210.240 din
skupno		150.878.958 din

Plavž:			
ruda	218.160 din	cink	6.600 din
koks	769.290 din	bitumen	4.800 din
		embalaža	29.400 din
Jeklarna:		lignit	16.200 din
apno	1.374.000 din	grahovec	49.200 din
staro železo	120.900 din	fluorid	4.200 din
elektrode	1.800 din	cinkov pepel	6.600 din
Plinski generatorji:		ferolegure	24.000 din
mazut	1.614.900 din	premog kocke	16.800 din
katran	4.800 din	jeklenke	6.600 din
		Skupaj	384.300 din
Predelovalni obrati:			
tračno železo	123.900 din	b) strojno razkladanje	
SKUPAJ	4.227.750 din	apnenec	33.000 din
Transport:		liv. pesek	24.000 din
a) ročno razkladanje		ognjevdž. opeka	27.300 din
magnezit	63.600 din	žlindra	25.800 din
glin	77.400 din	skupaj	110.100 din
jedavec	27.300 din	skupaj a in b	494.400 din
aluminij	12.000 din	globalni stroški	996.900 din
cement	27.600 din	SKUPAJ	5.719.050 din
kislina	12.000 din		

Niko Bernard

Izid nagradnega žrebanja

V sredo 11. julija je žrebna komisija, ki so jo sestavljali: Marica Zerjav, Maria Bernard, Slavan Berlisk, Dušan Prešeren in Jože Vindišar, izžrebala nagrajence nagradne križanke, ki je bila objavljena v 30. številki »Železarja«. Izmed 593 rešitev, kolikor smo jih do roka prejeli, jih je bilo treba izvēči 23, da smo dobili 12 srečnih nagrajencev s pravilnimi rešitvami. Izžrebani so bili:

3.000 din prejme VIDA HRAST, finančna analiza;
2.000 din prejme FRANC HAFNER, ponovčarski pomočnik v martinarni;
po 1.000 din pa prejmejo:

OLGA MĻAKAR, uprava osnovnih sredstev;
MARIJA LJUTA, EE valjarne;
JOŽE NEUMAN, biro za organizacijo dela;
ZVONE LAMBURA, žebljarna;

FRANC KOPRIVEC, mehanična delavnica - orodjarna;
JOŽE MORETTI, upokojenec, N. mesto, Koštalova 1;
PETER KLEMENC, priprava dela, mehanična del.;
FRANC TEPINA, finančna operativa;
MICI STANA, uprava osnovnih sredstev in
IVAN MEŽNARC, mehanična delavnica.

Komisija je morala pregledati 23 rešitev, da je našla 11 pravih. Največ napak je bilo pri francoskem fiziku Ampere, seveda pa se ni manjkalo tudi raznih površnosti pri prepisovanju, česar smo se že navadili.

Obenem želimo vse, ki nam pošiljajo rešitve naših nagradnih križank, opozoriti, da naj nam ne pošiljajo dveh rešitev, ker bomo v bodoče izločili vse rešitve istega avtorja. Pri današnjem žrebanju sta bila dva takša primera in se je komisija strinjala, da oba avtorja lahko sodelujeta s po eno rešitvijo. Povemo naj še, da smo prejeli rešitve brez vsakega naslova in bi bil avtor ob nagrado, če bi bil morda izžreban.

Nagrajencem iskreno čestitamo in jih vabimo, da dvignejo nagrade od ponedeljka naprej v blagajni Železarne Jesenice, tov. Morettiju pa jo bomo poslali po pošti.

Rezervni oficirji in podoficirji pred novimi nalogami

Program vojaško-strokovnega izpopolnjevanja rezervnega starešinskega kadra v letu 1962/63 je proti prejšnjim letom popolnoma drugačen. Prilagojen je našim najnovejšim vojnim koncepcijam ter predvideva obdelavo desetih tem, od katerih zajemajo štiri »frontalno tematiko«, ki pravi o napadih, obrambah, pohodih in o taktiki zavarovanja bojnih dejstev, šest pa »partizansko tematiko«, ki bo razpravljala o zasedah, diverziji, naskokih, varnostnih enotah, sanitetnem zavarovanju itd.

Poleg teh tem bodo po krajevnih in občinskih organizacijah ZROP tudi še orientacijsko-patrolni pohodi, tehnični zbori, različna predavanja za članstvo in drugo prebivalstvo itd.

Bistvena sprememba o novem strokovnem programu je v tem, da bo težišče na individualnem proučevanju strokovnega gradiva in ne več skupinsko.

Pri dosedanjem načinu, ko je grupa štela tudi do 200 članov, ni bilo mogoče v celoti zajeti, še manj pa prede-

lati predvidene teme in rezervni starešinski kader ni iml mnogo od teh predavanj. Nova predvidena oblika proučevanja gradiva bo proučevanje in reševanje tehničnih nalog, ki bodo kot posebna priloga priložene »Glasniku«.

Skladno s tem načinom dela ne bo več treba posegati skupinskih strokovnih predavanj, temveč bodo člani proučevali strokovno gradivo individualno, na enem ali dveh skupnih seminarjih po posameznih organizacijah pa bodo obrazložena vsa nejasna vprašanja. Tako bo predavanj neprimerno manj, teme v prilogi »Glasnika« pa bodo res kvalitetne.

Novost je tudi testiranje, kot preizkušnja strokovnega znanja.

Testiranje bo predvidoma ob koncu prvega polletja

1963, ko bo zaključeno izvajanje novega strokovnega programa, pred komisijo, ki jo sestavljajo aktivni in rezervni oficirji.

Združenje rezervnih oficirjev in podoficirjev je predlagalo pristojnim vojaškim oblastem, da naj bi bilo uspešno obvladovanje vojaško-strokovnega programa (merilo za to bi bilo testiranje) enakovredno uspešno opravljeni vojaški vaji.

Pristojne vojaške oblasti se v načeliu strinjajo s predlogom, vendar bo za to treba izdelati še posebna navodila, ki bodo zajemala tudi vprašanja napredovanja.

V celoti pa obravnava nov način proučevanja strokovnega gradiva glasilo ZROP »Glasnik« v štev. 7-8, jul. avg. 1962.

Stana Roman

Nove oblike se vedno bolj uveljavljajo

V zadnjem času vedno bolj pogosto govorimo o organizacijsko političnem utrjevanju organizacije, o metodah in oblikah dela vodstev in drugih vprašanjih iz delokroga Socialistične zveze. Dosedanje izkušnje kažejo, da imamo razvite dokaj pestre oblike in metode dela, ki prispevajo k mobilnemu delu in večji aktivnosti članov pri urejevanju vsakodnevni družbenih vprašanj. Seveda pa je še dovolj primerov, da oblike in metode dela niso povsem zadovoljile. Največkrat so vodstva organizacije določene metode delo pojmovala in uporabljala preveč neelastično. Zato bodo morala v razširjenih oblikah družbeno-političnega življenja uporabljati tiste metode, ki bodo osnovane na interesih občanov in družbenih nalogah. Interesi so prav gotovo zelo važno izhodišče pri oblikovanju organizacijskih oblik dela, ki morajo izhajati in sloneti na vsebini družbenega življenja in neposrednih družbenih potrebah, čemur so vodstva doslej posvetila zelo malo pozornosti. Oblike najširšega političnega povezovanja občanov so javne tribune, sekcije, zbori volivcev, konference in tako naprej ter predstavljajo realno osnovo politične samouprave na osnovi komunalne ureditve. Stereotipne oblike in nove, ki se vedno bolj uveljavljajo, imajo še mnogo elementov formalizma, organizacijske togosti in verbalnosti. Vse to pa vpliva na učinkovitost družbene akcije. Zato je bilo vodstvom Socialistične zveze priporočeno, da posvetijo oblikam političnega dela mnogo več pozornosti.

iz mladinskega naselja »Ferda Korena«

Že v prvih dneh 113 odstotkov

Brigadirji VIII. koroške brigade »Prežihovega Voranca« so se že v prvih dneh po prihodu na Jesenice z vso vne- mo lotili dela pri izgradnji novega športnega parka Podmežakljo. Izračunali so, da dnevno delovno obveznost dosedajo s 113 odstotki, kar je zelo pohvalno. Treba je namreč vedeti, da imajo v svoji sredi skoraj polovico brigadirjev. Dokončne rezultate za prvo dekadno bodo objavili še ta teden in jih bomo objavili tudi mi v naši prihodnji številki.

Član CK LMS, tov. Jože Sedelšak, nam je povedal, da je VIII. koroška MDB pred prihodom na Jesenice uspešno delala na velikih gradbiščih v Ljubljani, kjer so gradili športne objekte in pri meliorizaciji Ljubljanskega barja, kakor tudi v Ravnah pri gradnji novega gimnazijskega poslopja in druge.

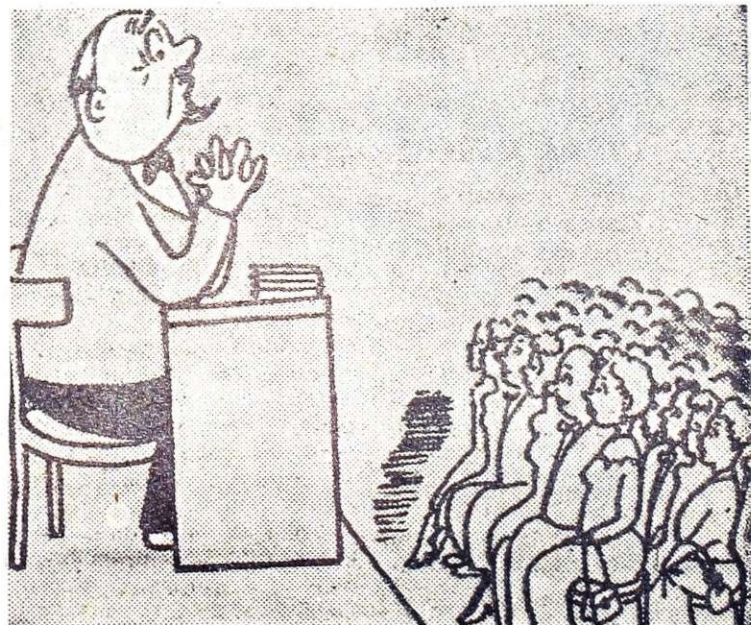
Tov. Sedelšak nam je povedal, da je notranje življenje v brigadi, to je v mladinskem naselju »Ferda Korena«, zelo razgibano. Pred nekaj dnevi so pričeli s tečajem za fotoamaterje, kinooperaterje ter mopediste. V načrtu imajo celo vrsto predavanj in prireditev. Predvidevajo, da se bodo že v prihodnjih dneh srečali z brigadirji II. smu-

čarske brigade »Tomaža Godca«, ki delajo v Kranjski gori. V svojih vstah imajo precej športnikov, zato imajo v programu srečanje z namiznoteniskimi igravci z Jesenic, pred kratkim pa so odigrali tekmo tudi odbojkarji, ki pa so jo Jesenčani odločili v svojo korist s 3:0. V nedeljo bodo brigadirji VIII. koroške brigade sodelovali pri gradnji parka na Hrušici ter si ogledali dramo Mire Puceve »Operacija« v izvedbi članov skupine DPD Svobode s Hrušice. Kljub temu, da je delo na gradbišču Podmežakljo težko in naporno, pa mladi brigadirji iz Raven na Koroškem delajo tudi drugod. Tako so v minulem tednu položili kabel iz Kroke na Vodiško planino, kjer bo imel okrajni odbor ZB Kranj svoj počitniški dom.

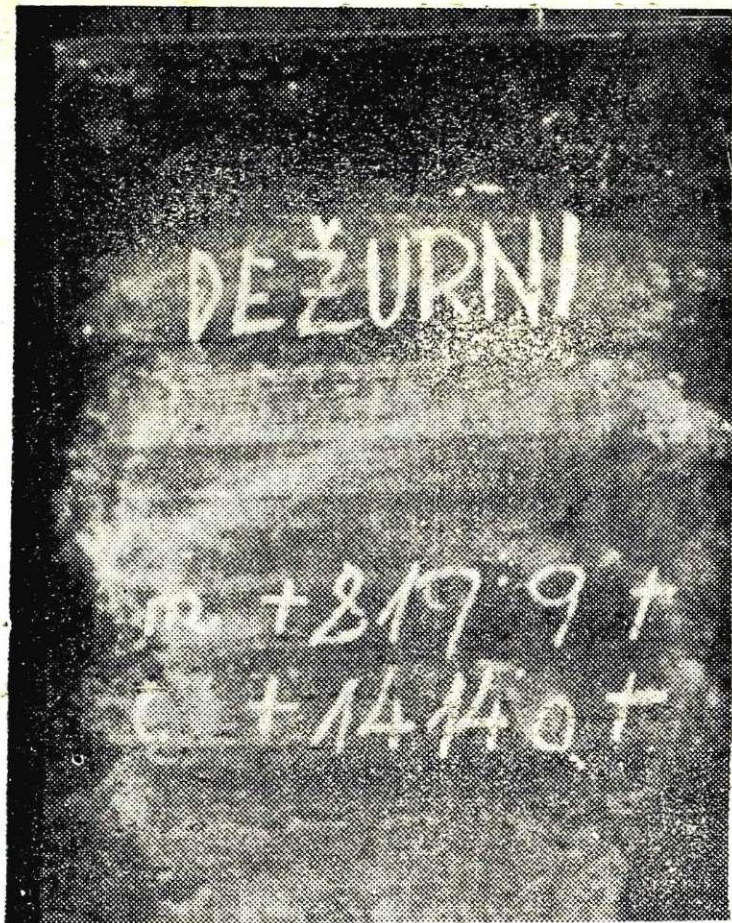
Da bi bilo življenje v mladinskem naselju »Ferda Korena« tudi v prihodnjih dneh pestro in razgibano, nameravajo organizirati več zanimivih razgovorov. Tako jim bodo naši športniki Ludvik Zajc, Janez Poldar in Cena Valentar pripovedovali o uspehih smučarskega športa in hokeja na ledu. Za brigadirje bo prav gotovo še posebej zanimiv razgovor s tov. Valentajem, kajti tudi v Ravnah bodo v doglednem času imeli hokejsko igrišče in bodo za-

čeli gojiti šport, ki je na Jesenicah tako popularen. Seveda brigadirji iz Raven na Koroškem želijo, da bi jih obiskali tudi naši prvoborci in jim pripovedovali o dogodkih iz NOB. Pričakujejo tudi, da bi v mladinsko naselje prišli predstavniki Železarne Jesenice, ker jih pač zanima, kaj naši delovni uspehi. To priložnost bi lahko izkoristili tudi za izmenjavo izkušenj pri reševanju problemov, ki so v obeh železarnah oziroma Železarskih centrih zelo sorodni.

Ob zaključku našega razgovora so brigadirji omenili tudi nevšečnost, ki jo imajo s pomanjkanjem pitne vode v naselju. Brigadirji sicer razumejo, da je okvara na cevovodu možna in da se je ne da popraviti v eni sami noči, toda do okvare je prišlo že pred tednom dni, problem oskrbe s pitno vodo v naselju pa še vedno ni rešen. Op. ur.: Treba bo pohiteti in problem pitne vode v naselju rešiti čimprej, kajti treba je računati tudi z zdravjem mladih brigadirjev, ki jih ni malo. Kljub temu pa imajo mladi brigadirji iz Raven na Koroškem dovolj volje do dela in si prizadevajo, da bi svojo obveznost na delovišču, kakor tudi pri urejanju notranjega življenja, dosegli in tudi presegli.

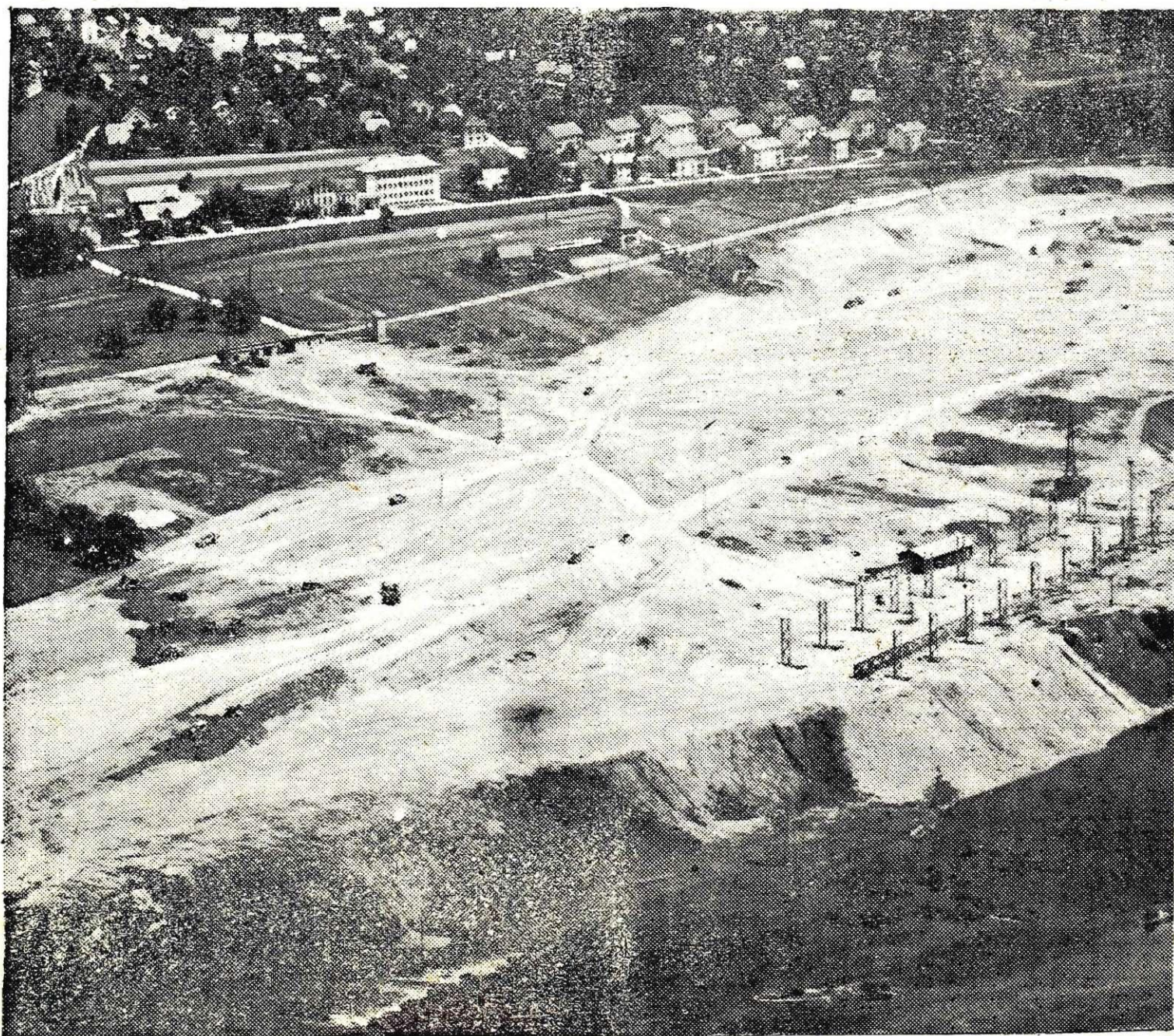
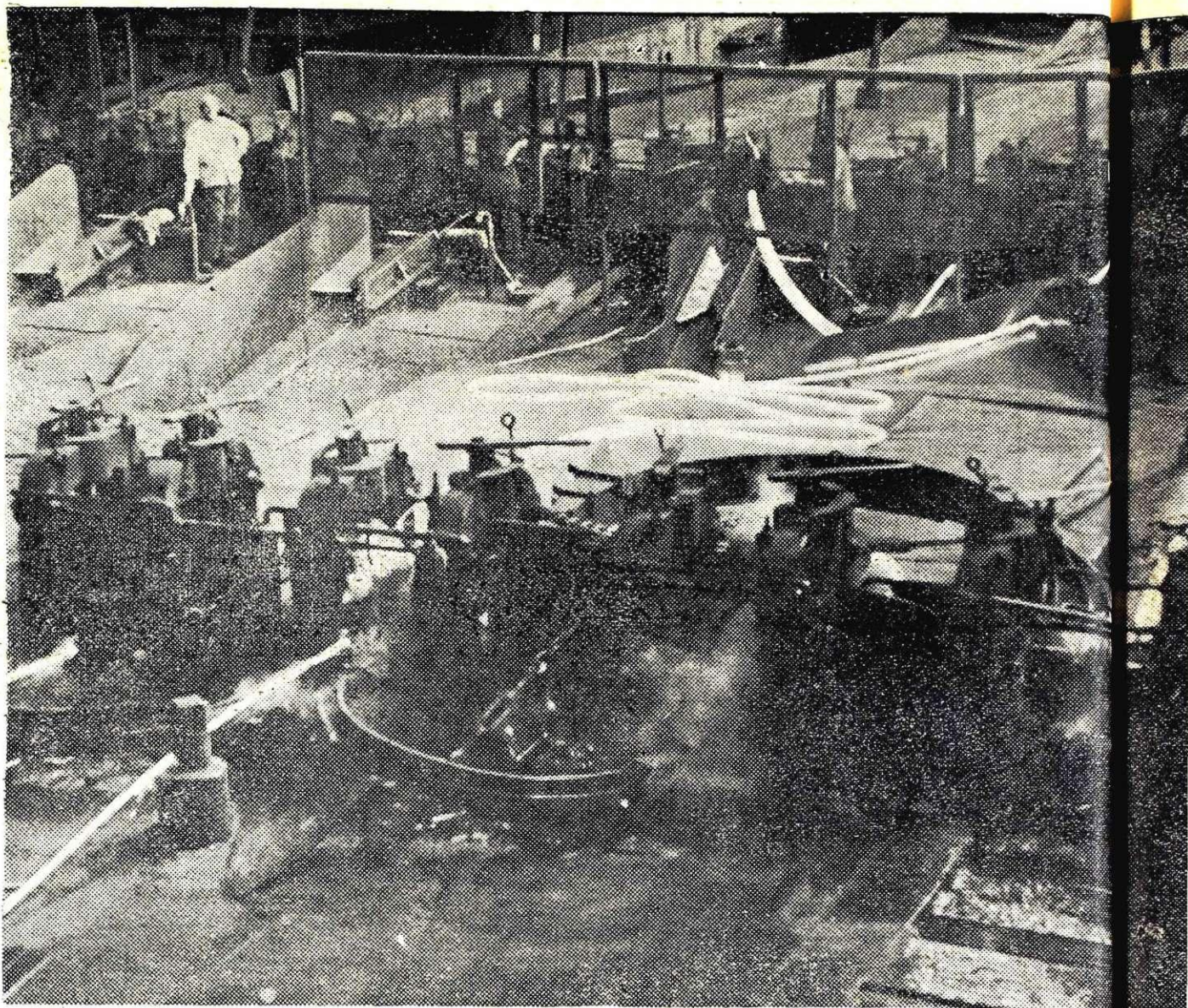

»Dragi poslušavci! Moj sestavek vam bo pokazal, kaj vse zmore človeška neumnost«

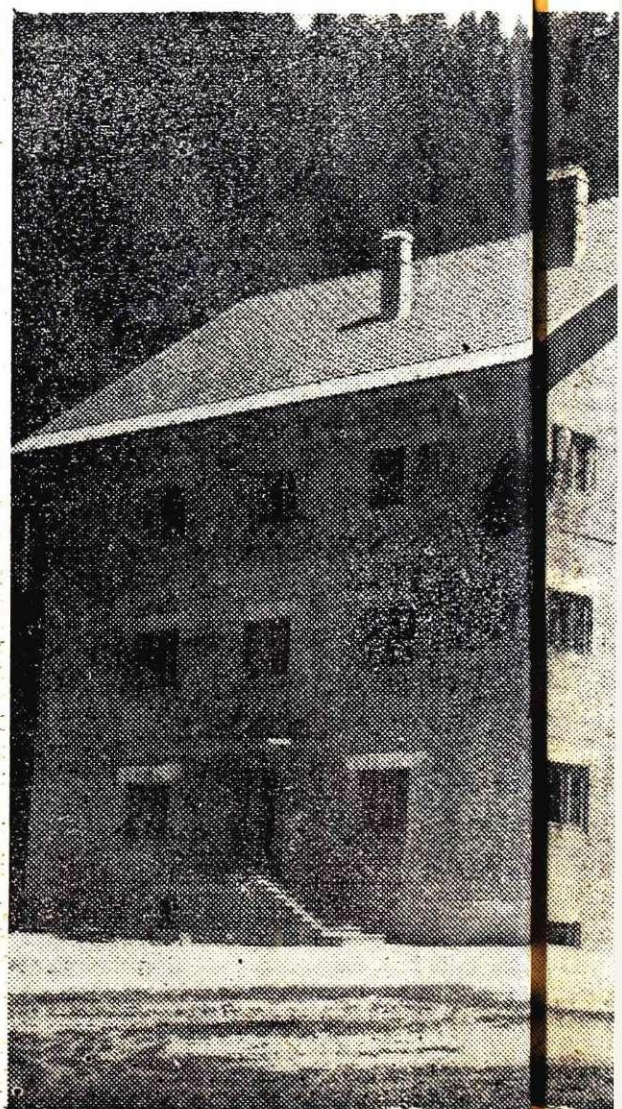
▲ Te oglasne deske ni več! Že pred meseci jo je posnel naš fotograf, toda še preden smo jo uspeli objaviti, so jo že zamenjali (verjetno so videli fotografa, ki jo je posnel).

Kot smo že poročali, smo dobili komercialno soglasje za nabavo opreme iz ZDA. Dobili pa smo tudi avans 500 milijonov dinarjev za nadaljevanje rekonstrukcijskih del.

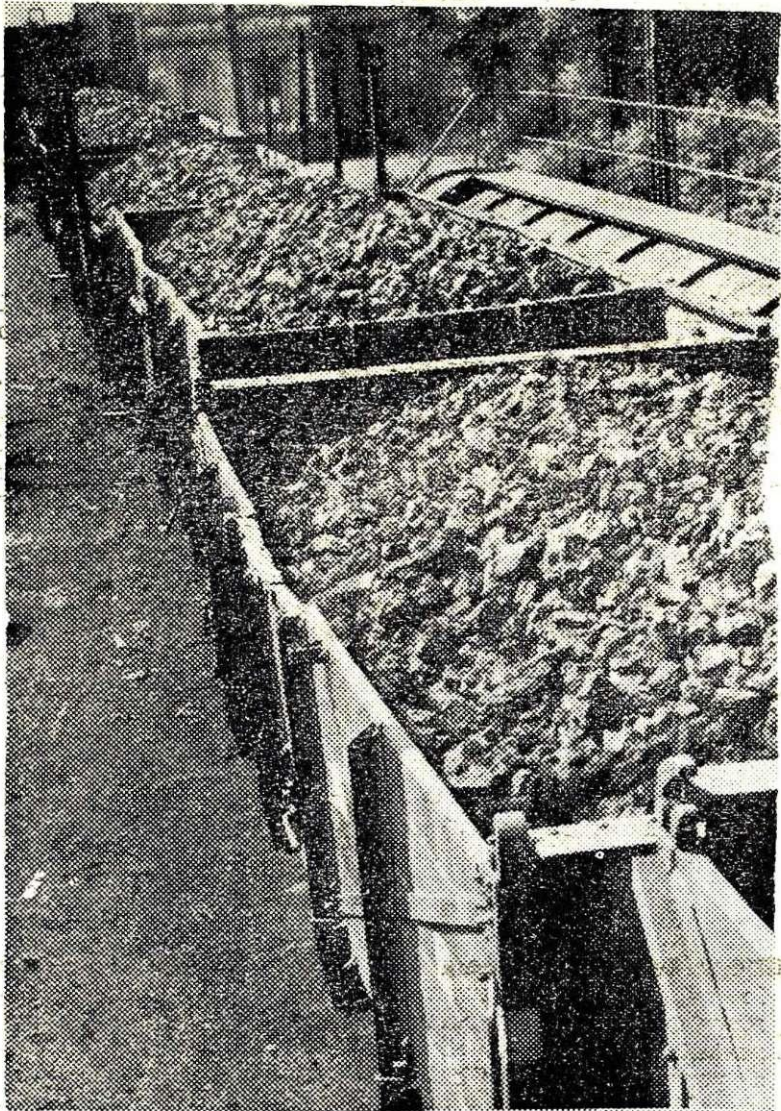

▲ V žični valjarni so v juliju presegli vodni ... s 119,3%. Celotna Železarna pa je izpolnila ... proizvodni načrt samo z 99,3%.

Na Hrušici so v soboto v počastitev občinskega praznika izročili namenu nov družbeni dom. V okrašenih dvorani je bila isti dan tudi slavnostna Občinskega ljudskega odbora Jesenice.

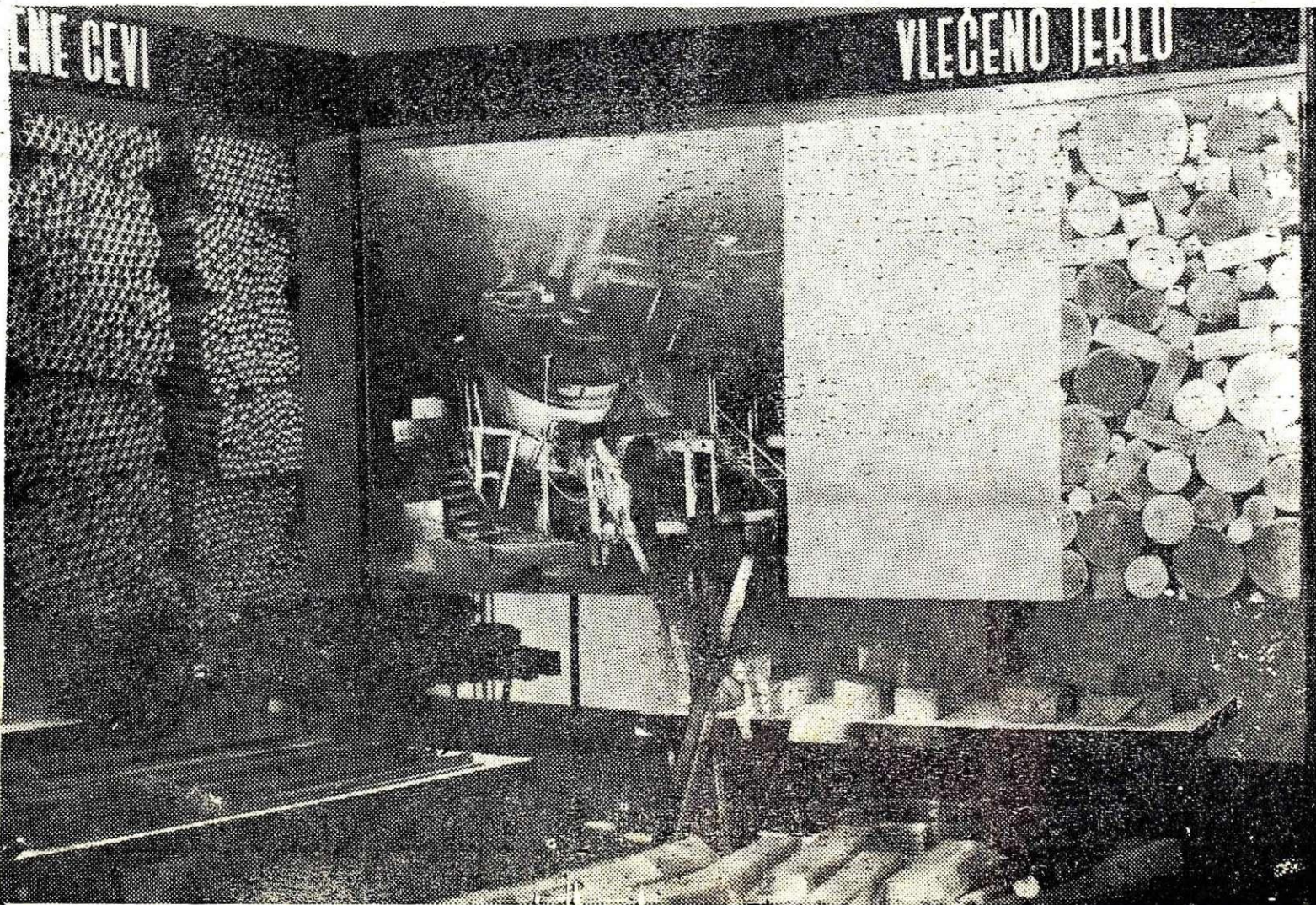
MOD T O D I N O N D O D . . .

Dvigala, ki so opremljena z magneti, so velika pridobitev za transportni oddelek, saj v 15 minutah lahko eno dvigalo razloži vagon, naložen z grodljem. ▲

◀ Stojnine pri razkladanju so še vedno zelo visoke in bomo morali s prizadevanjem celotnega kolektiva stremeti, da te izdatke čimbolj znižamo.

▼ Naše podjetje sodeluje na letošnjem Gorenjskem sejmu v Kranju. Na sliki vidimo del razstavnega prostora, ki ga zavzema Železarna Jesenice. Po prvih podatkih bo Gorenjski sejem za nas zelo uspešen.

Ob 20-letnici tragedije v Riglici

V sredo, 16. avgusta, bo minilo dvajset let od nesreče v Riglici, v Martuljkovi skupini. Ta nesreča je bila tako velika, da je ne moremo primerjati z usodnim letom 1924, ko je severna triglavska stena zahtevala življenji Vladimirja Topolovca in dr. Klementa Juga. Prav tako ne moremo to nesrečo primerjati s strašno lavinsko katastrofo 28. marca 1937 pod Storžičem na Škarjevem robu ter z drugimi nesrečami naših gornikov.

Ne bo odveč, če v spomin seznanimo z veliko požrtvovalnostjo reševalcev, ki so sodelovali v reševalni akciji.

Mladi plezavci z Jesenic so se odločili, da v nedeljo, 16. avgusta 1942, preplezajo novo prvenstveno smer v prepadni in krušljivi steni Riglice, v Martuljkovi skupini. Za turo so se odločili Tone Tomazin, Franc Kovač in Jože Vodišek. Kljub temu, da so mladi plezavci preplezali že vrsto težkih in tudi najtežjih smeri, je bil zanje ta podvig usoden. V zgornjem

delu stene, kjer se krušljivost poveča in prav tako previšnost je prišlo do nesreče. Drug za drugim so padli, navezani na vrvi v dvajsetmetrski prepad. Pri tem sta se Kovač in Vodišek smrtno ponesrečila, Tomazin pa je ostal težko poškodovan živ.

V ponedeljek je bila sestavljena reševalna ekipa, ki je takoj odhitela pod severno steno Riglice. Edini preživel, Tone Tomazin, je slabotno klical na pomoč. Izvežbani reševalci so prispeli na mesto nesreče v poznih večernih urah in ugotovili žalostno stanje ter za silo oskrbeli težko ponesrečenega Tomazina. Dva reševalca sta se sredi noči vrnila iz stene in poročala ostalim članom ekipe o strašni nesreči.

V torek so začeli z enim najtežjih reševanj, ki so jih kdajkoli izvedli jeseniški gorski reševalci. Reševalna odprava, ki so jo sestavljali tedaj najbolj sposobni in požrtvovalni reševalci: Miha Arih, Janez Brojan, inž. Miro Dremelj, Karel Korenini, Gregor Klančnik, Janez Krusič, Maks Medja, Andrej More, Tomaž Ravhvar, Ciril Praček in drugi so po svojih močeh in znanju prispevali delež pri prenosu vseh smrtno ponesrečenih in enega težko ponesrečenega preko 600-metrške stene. Delo je bilo naporno in povezano z mnogimi težavami in nevarnostmi. Reševalci so morali s ponesrečenim še enkrat prenočiti v steno.

V sredo, 19. avgusta, je reševalce čakalo najbolj naporno delo. Kljub temu, da so bili že izmučeni od naporov, dela je reševanje vzorno napredovalo in se bližalo koncu. Premagati so morali še alagast kamin in spraviti preživelega in smrtno ponesrečenega skozi tokavo in preko sesutih snežnih plazov. To

mesto pa je bilo usodno za še dva udeležence reševalne odprave. Nekje pod krušljivim vrhom Riglice, visoko nad ponesrečenci in reševalci se je sprožil kamen in padel na most snežne lavine ter jo preklal na dvoje. Snežna gmeta je pod seboj pokopala Mirana Marna in Franca Talarja. Namesto odmora po napornem večernem reševanju so morali reševati še dve novi smrtni žrtvi. Še en dan so morali ostati reševalci s ponesrečenim Tomazinom v obzoru gora, tako da je leta šele v četrtek dobil zdravniško pomoč, reševalci pa pripeljali z gora štiri smrtno ponesrečene tovariše.

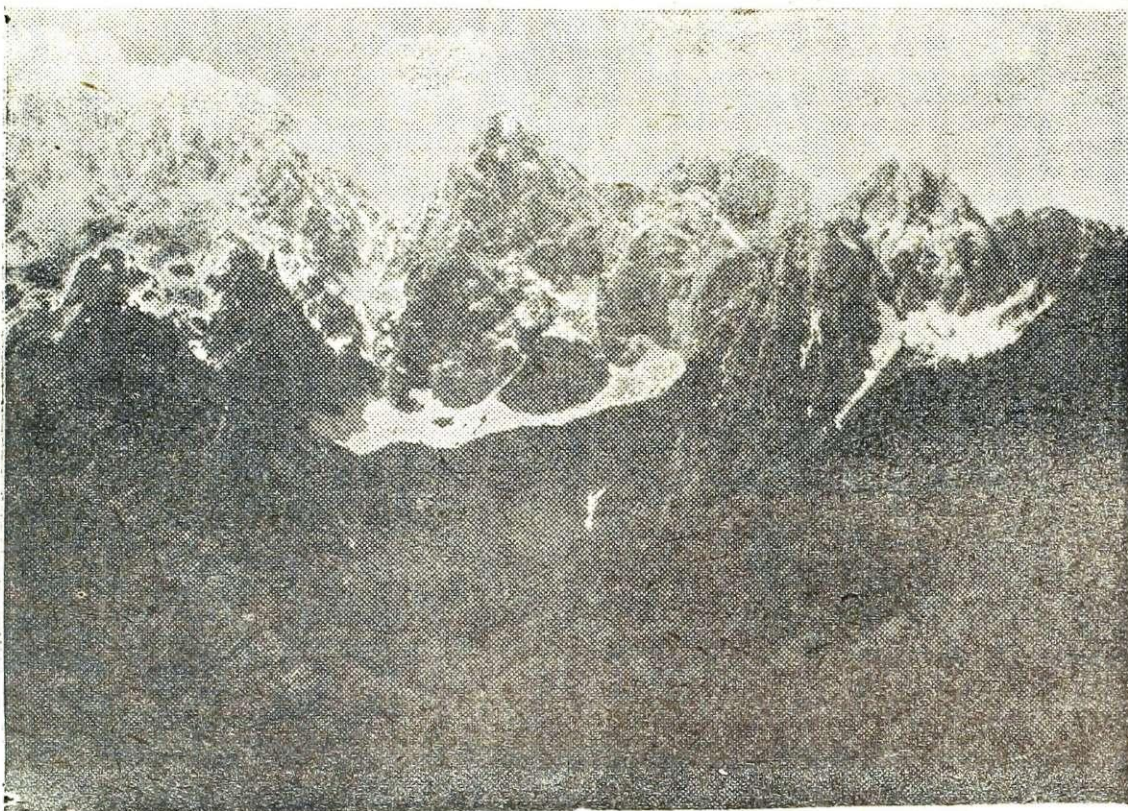
Spomin na največjo planinsko tragedijo nas obvezuje, da posvetimo vse sile načrtni vzgoji ljubiteljev gora. Naše delovne ljudi in še posebej mladino moramo voditi po pravi in najbolj varni poti v veličastni svet gora.

Zuro

Jože Šiftar

Pred kratkim je umrl tov. Jože Šiftar, dolgoletni delovodja transportnega oddelka. Pokojni Jože je bil na transportu zaposlen nepretrgoma 25 let kot delovodja. Za vestno in požrtvovalno delo je bil odlikovan z redom dela III. stopnje. Bil je med najstarejšimi delovodji v našem podjetju in kljub visoki starosti je ostal do konca dober, preudaren in sposoben vodja ter vzgojitelj naših delavcev. Zelo smo ga cenili in ga bomo zato ohranili še vedno v najlepšem spominu.

Kolektiv transporta

Martuljkova skupina z Riglico, v katere severni steni se je pripetila pred dvajsetimi leti huda nesreča.

Uspeh jeseniške folklore na Koroškem

Preteklo soboto je bilo v Beljaku veliko slavlje. Mesto in občina sta praznovala in povabila k sodelovanju tudi zastopnike naše občine ter folklorno skupno DPD Svobode »Tone Čufar«.

Po povorki, v kateri so sodelovale skupine v narodnih

nošah iz raznih krajev Koroške in tudi naša folklorna skupina v nošah jugoslovanskih narodov, je bil nastop pred mestno hišo. Največ priznanja so dobili naši plesavci, ki so izvedli tri pleske. Tako povorko kot spreved si je ogledal tudi predsednik avstrijske republike g. dr. Schärff. Praznovanje pa s tem ni bilo zaključeno, saj so ga nadaljevali na glavnem trgu vso noč, ob 11 uri zvečer pa je bil tudi lep ognjemet.

Naši folkloristi so naslednji dan, v nedeljo, nastopili še v Ruine Landskrone, kjer so bili številni gledavci izredno zadovoljni, prireditelji pa so jih povabili na ponovno gostovanje.

Taka kulturna izmenjava med beljaško in našo občino je vsekakor zelo pomemben korak k še boljšim medsebojnim stikom med Avstrijo in Jugoslavijo. To je pa tudi namen takih in podobnih gostovanj ter obiskov, ki bi jih lahko še razširili, saj imamo tako pri nas kot na Koroškem še dovolj kvalitetnih kulturno-umetniških skupin, ki bi lahko dostojno repre-

zentirale amatersko kulturno-umetniško dejavnost jeseniškega delavca.

Ansambel narodnih plesov jeseniške Svobode je gostoval na Koroškem in v Beljaku sodeloval pa tudi v povorki narodnih noš.

Rešitev nagradne križanke

Vod.: Obranca, hrastek, last, P(etar) T(rifunović), Azteki, žebliji, P(laninska) z(veza), noč, etilen, nalive, vlak, S(trelska) d(ružina), Msta, ovoj, Srem, ne, Epir, sipa, prezident, žoga, tla, anemik, ameba, L(judska) t(ehnika), -r-, Nica, Keres, E(mil) A(damič), stalen, L(ev) N(ikolajevič), ski, tirani, J(ože) I(ste-nič), kamra, V(ladimir) L(evstik), A(lfred) N(obel), akvarelist, podlaga, K(arel) N(agode), strel, AKMO (Avtonomna kosovsko metohijska oblast), O(rel) A(nton), apnar, pro, -p-, ponikva, Reed, ako, ona, žičarna, ustalitev, hej, karfijola, Ž(ibert) I(van), S(kelton) R(ed), Ota, -š-, čin, Itaka, vetrček, -j-, cinel, akademija, astma.

Še enkrat:

Ali je žena upravičena

Tov. urednik!
K članku »Ali je žena upravičena?«, ki je bil objavljen v »Železarju«, bi rad povedal nekaj svojih misli. Menim, da bi bilo prav, če bi tudi drugi člani našega kolektiva in IO sindikalne organizacije povedali svoje mnenje o tem. Menim da pišec članka nima pravice grajati stališča sindikalne organizacije, ki ne dovoli, da bi žena sama izkoristila odmor v našem počitniškem domu z regresom. Naši počitniški domovi so namenjeni predvsem odmoru naših sodelavcev, ne pa našim ženam. Če je IO sindikalne organizacije dovolil, da naši delavci v počitniških domovih lahko izkoristijo svoj dopust z družinami in pri tem še uživajo popust, je to razumljivo, ker ne bi bilo pravilno, da bi pri koriščenju letnega odmora razdvojili družino. Drugače pa je, če hoče žena sama v naš dom in zahteva še popust. Ne morem razumeti, zakaj je IO sindikalne organizacije spremenil prvotni sklep. V svojem članku pa hočem načeti tudi vprašanje regresa za družine. V veljavi je pravilo, da popust v

počitniškem domu lahko dobi le žena, ki ni zaposlena. Žene »dvojnih zaslužkarjev« pa takšnega popusta ne uživajo. Menim, da to ni prav, ker v socialistični družbeni ureditvi težimo za tem, da bo vsak član družbe produktiven delavec. Tu sem ne spadajo gospodinje, ali z dru-

Mislím, da bi bilo prav, da bi popust delili na podlagi gornjega pregleda, ne pa po merilu »dvojni zaslužkarji« in nezaposlene žene. To še bolj potrjuje moje mnenje, da so žene tistih mož z manjšim dohodki, zaposlene in morajo delati, če hočejo doseči vsaj primerne

prejeli smo...

gimi besedami žene, ki niso zaposlene. Za uresničitev tega principa naša družba investira precejšnja sredstva za izgradnjo domov igre in dela ter objektov družbene prehrane ter organizira gospodinjske servisne centre. Ali je potem upravičeno, da imamo drugačne kriterije za »dvojne zaslužkarje.«

Mesečni pregledi doseženih osebnih dohodkov nam kažejo, da je razpon osebnih dohodkov v našem podjetju od 20.000 do 100.000 dinarjev. (Konkretno v aprilu 18.000 din pri NK delavcih v elektro delavnici, do 94.000 din pri VS v projektivnem biroju.) V ilustracijo vzemimo primer, da je žena sodelavca, ki zasluži 20.000 din, zaposlena in da zasluži 20.000 din, ali celo manj ter ima enega ali več otrok. To družino primerjajmo s sodelavcem, ki je zaslužil 100.000 din in žena ni zaposlena ter nima otrok. Kdo od obeh sodelavcev bi bil bolj upravičen dopusta? Upam, da nisem v zmoti, če trdim, da ima večjo pravico do regresa prvi sodelavec, ki v našem primeru nastopa kot »dvojni zaslužkar«. Takih primerjav je v našem podjetju kar precej in jih ni težko ugotavljati. V naši republiki veljajo za merila življenjskega standarda naslednji dohodki na enega člana družine:

dohodki nad 20.000 din na člana so zelo dobri,
dohodki od 20.000 do 15.000 din še dobri,
dohodki od 15.000 do 12.000 din so še primerni,
dohodki od 12.000 do 10.000 so nizki,
od 10.000 do 7.000 so slabi,
dohodki manjši od 7.000 pa so tako nizki, da je možno dobivanje socialne podpore.

dohodke na člana svoje družine in da so žene tistih, ki imajo zelo dobre osebne dohodke, doma in jim ni treba delati. Imamo več primerov, da so žene naših sodelavcev zaposlene v poklicih, ki so družbeno zelo pomembni in nam jih še primanjkuje. Ali je potem odnos do teh žena, takšen, kot ga imamo sedaj pri popustih, pravilen?

Pobudo za moje pisanje sem dobil ob članku »Ali je žena upravičena?« in menim, da bi moralo biti merilo za popust pri koriščenju letnega odmora takšno, da bodo tudi tisti sodelavci, ki imajo nizke skupne dohodke na člana družine, lahko koristili svoj dopust v naših počitniških domovih. M. P.

Pojasnilo uprave dimnikarskega podjetja k članku: „Želim si pojasnila“

Tov. urednik!

V 28. številki »Železarja« 14. julija 1962 ste objavili članek z naslovom »Prosim pojasnila«. V zvezi s tem člankom daje uprava našega podjetja naslednje pojasnilo:

1. Ruski valjisti dimniki so ozki, s štirikotno ali okroglo tuljavo. Grajeni so za splošno uporabo kurilnih naprav v stanovanjskih hišah in upravnih poslopih.

2. Podstrešje smatramo za etažo, kakor ostala nadstropja, od čistilnih vrat zgoraj do iztočnih vrat v kleti.

3. V pravilniku za vzdrževanje dimnikarske službe na območju občine Jesenice je v čl. 1, 4 in 6 določeno, da je treba ometanje dimnikov in kurilnih naprav opraviti vsak mesec, kar velja tudi za kontrolne preglede. Dimnikar mora poleg ometanja dimnikov in kurilnih naprav izvrševati tudi preventivno požarno varnostno službo. Zato mora opraviti kontrolne preglede kurilnih naprav tudi v poletnih mesecih, to je v času, ko jih uporabljamo v manjši

meri. Na ta način lahko ugotovimo, ali je čiščenje potrebno in če je kurilna naprava v uporabnem stanju.

4. V poletnih mesecih ni treba opraviti kontrolnih pregledov zimskih kurilnih naprav.

5. Glede spreminjanja cen za dimnikarske storitve pri tov. Jožetu Zupanu dajemo naslednje pojasnilo:

V letu 1961 je tov. Jože Zupan za četrto tromesečje plačal pristojbino čiščenja dveh dimnikov. Letos v januarju pa je bilo pri kontrolnem pregledu ugotovljeno, da so v rabi trije dimniki, zato je bil tudi račun za prvo tromesečje večji.

6. S 1. aprilom 1962 je Dimnikarsko podjetje na Jesenicah začelo obratovati v skladu z določbami odloka, ki je bil objavljen v Uradnem vestniku okraja Kranj dne 11. 4. 1962.

7. Uslužbenci Dimnikarskega podjetja morajo plačniku dimnikarskih storitev izstaviti veljavno potrdilo o plačanju. Uprava Dimnikarskega podjetja Jesenice

Nismo imeli prostorov

Vsi vemo, da je umetnostna vzgoja mladini nad vse potrebna in da si mladina želi likovne vzgoje. To dokazujejo tudi razstave Dolika. Lahko rečem, da so vse razstave imele najzvestejše in tudi najštevilnejše obiskovalce prav v mladini. Vodstvo Dolika se dobro zaveda, da je treba likovno umetnost čim bolj približati vsem, ki imajo veselje do likovnega ustvarjanja. V ta namen je bilo organiziranih že več risarskih in študijskih tečajev, pod strokovnim vodstvom akademskih slikarjev in tehničnega vodje tov. Jožeta Čebulja. Tečajev se je udeležilo več kot 40 tečajnikov in to predvsem mladine. Ugotovili smo, da imamo na Jesenicah veliko talentov, ki na likovnem področju precej obetajo.

Naleteli smo na težave. Največ smo jih imeli s prostori za uspešno delovanje sekcije in z razstavnimi prostori.

(dalje na 10. strani)

Motiv iz pocinkovalnice žičnikov v žebljarni

Preberite

„Odnos do dela“

V današnjem razvoju demokracije in delavskega samoupravljanja je zelo važno, kakšen odnos do dela imajo posamezni člani našega kolektiva. Tak odnos, kot ga kaže tovarišica F. A., zaposlena na plavžu, prav gotovo ni pravilen, saj hoče, da bi delala popolnoma po svoji volji. Zaradi bolezní je dolgo časa delala le po štiri ure in pri tem prihajala zelo neredno, na vsako opozorilo pa je odgovarjala, da je bolna. Na zadnjem pregledu jo je komisija spoznala za sposobno, da dela 8 ur. Ze pred tem pa je bila določena, da bo morala delati popoldne, kar pa je odklonila in takoj spet začela bolariti.

Po vrnitvi na delo je začela delati po 8 ur v dopoldanskem času, ker je tovarišica D. M. bolovala. Vedela pa je, da bo morala po vrnitvi le-te delati popoldne. Ko ji je bilo 24. julija naročeno, da naj prihodnji dan pride na delo popoldne, se je opravičevala, češ da ne more, ker bo šla k zdravniku. Sedaj ponovno boluje, toda kljub temu hodi okrog.

Ceprav je sama, hoče doseči, da bi delala samo dopoldan skratka, da bi delala kjer in kadar se ji zljubi. Kadar česa ne doseže, je takoj bolna in ostane doma. Menim, da mora vsak, ki zaradi bolezni nekega dela ne more opravljati, dobiti lažje delo, da ga lahko redno in v redu opravlja, ker vsa delovna mesta so odraz potrebe. Toda v železarni verjetno za nekvalificirano delavko ni lažjega mesta kot je snažilka pisarn.

»Razumel!« je odsekano odgovoril podoficir, ki se je že videl, kako s svojo skupino žene preživele gverilce proti štabu. Zdelo se mu je, da je dobil zelo odgovorno nalogo in ni utegnil misliti na to, kar mu je Walter povedal ob prihodu.

»Kako poceni so naši ljudje,« je mrmral Walter, ki je po odgovoru presodil podoficirjevo razpoloženje.

Ko je medel sren proti ostenju, je čutil Walter daleč za gorami novi dan. Naznanjal mu ga je stiskajoči mraz in večkrat se je ozrl proti grebenom, ali se morda tam ne zaznava že prva rahla črta jutranje zore, ki naj loči skale od neba.

Iz misli, ki so se ukvarjale z bližnjim jutrom in škripajočim mrazom, ga je predramilo zamolklo bobnenje. Zaslišalo se je z vzhodne strani ostenja tam nekje za črto, ki so jo sklepali policisti 171. polka, ki so zapirali kotel. Bilo je, kakor bi gmota snega, kos lesa ali morda zmrzlo človeško telo padlo v globino in se grede odbijalo od sten. Ko je zadržal korak in poslušal v temo, se mu je utrnula misel, ki ga je spodbudila, da je zaklel in rekel dovolj glasno, da so ga lahko slišali vsi možje njegove skupine:

»Ti vrage tam gori prečijo steno po policiastih prehodih in se bodo morda tik za položaji naših policistov umaknili v gozdove. Morda bodo že čez uro ali dve spali v kaki samotni hiši tam spodaj, jaz pa naj jih lovim po vrhovih.

Peter Skalar:

Ranjeno srce

Tega seveda stotnik Wesselbruner in poveljstvo na Bledu ni moglo predvideti. Ne, ne, spoštovani gospodje, tako v tej starodavni nemški deželi ne bomo nikoli napravili reda. Kar je morda veljavno za vso Evropo, za to deželo ne velja. Tu gospodje Wesselbruner, Hann in ostali se boste še učili vojskovati in če vas kaj kmalu ne obide kako višje spoznanje, se zna primeriti, da bodo še mnogi naši možje — in celo jaz znam biti med njimi — pognojili to zemljo, da bo bolj nemška.

Možje so se ustavili in ostrmeli. Nekateri so Walterja poznali in se jim ni zdelo čudno, da je emalovaževal in žalil poveljstvo. To so opravičevali z dejstvom, da je bil policiji dodeljen iz wermaha in so si mislili, da imajo tam pač takšne navade. Hitro so razumeli, da so gverilci že daleč mimo mesta, kjer policisti 171. enote zapirajo izhod iz kotla. Po njihovem mnenju je Walter pravilno presodil, da padajočega predmeta, naj je že bil karkoli, ni mogel sprožiti nihče drug kot gverilci. Walter svojim ljudem ni dal časa, da bi ob robantenju zdvomili o njegovi domovinski zvestobi in o dvomljivem spoštovanju poveljujočih oficirjev. Rezko jim je ukazal:

»Ostanite na mestih! Ne zgrinjajte se v gručo! Melder, vi pa slecite plašč, počenite in se ogrnite, da vas od zgoraj ne bo mogoče opaziti! Naravnajte žepno svetilko tako, da bo dajala čim krajši snop svetlobe in signalizirajte Wesselbrunerju:

Banditi so pod koto 1318. Smer njihovega umika — greben nad planino Zavrnh.

Ko je moštvo nestrpno čakalo, da bo vzpostavljena zveza, je Walter počenil k dober meter visokemu obronku, ki je štrlel iz snega in si prižgal cigareto. Kljub previdnosti so možje opazili plamenček njegovega vžigalnika in ga niso mogli spraviti v sklad s previdnostjo, ki jo je zapovedal ob signaliziranju. Nekateri so si to tolmačili tako, da so tudi sami prižgali cigarete. Ni jim branil. Misli je o predmetu, ki je ustavil njihovo pot.

»Kamen ni bil, ta bi povzročil večji trušč. To je bil človek, zmrznjen človek. Mraz in lakota sta mu izravnala prste in opravila tisto, kar v minulih dneh niso mogli ostrastrelci in strojničarji. Bogve, kdaj bo pridrčal naslednji iz ostenja?»

V Walterju se je rahlo oglašal alpinist. Začutil se je vzvišenega nad policijske oficirje in može iz SD. Premišljeval je, da narave ni mogoče krotiti z orožjem. Dozdevati se mu je začelo, da bo v tej deželi uspel tisti, ki je bolje zraščan z zemljo in stenami, ki zna bolje prenašati napore in ki je pripravljen več žrtvovati. Dobro je vedel, da so na to pripravljene oni tam zgoraj mnogo bolje od njegovih mož. Zdaj se najbrž z zadnjimi napori vlečejo iz polic in čeprav je izgledalo, da ni niti najmanjše možnosti, da bi se rešili, se jih bo nekaj izvleklo.

»Ce je padel iz stene človek, me ima, da bi stopil pogledat, kakšen je,« si je dejal. »Končno bi le rad videl enega teh divjakov. Zdaj sem tu že drugi mesec in jih poznam le po opisu oficirjev SD. Če bi se primerilo tole pred tremi leti, bi ga nosil ves dan, če bi bilo le še kaj življenja v njem. Zdaj moram z revolverjem utrniti tisti kanec življenja, ki ga ne izbiijejo robovi iz telesa.« S težavo se je odtrgal od nevojaških misli. Zavedel se je, da so jih vsadile vanj gore, a da že davno ne sme biti več prostora zanje.

Personalne vesti

Personalne vesti od 16. do 31. julija 1962:

26 sprejetih delavcev, 70 obračunanih delavcev in 3 sprejeti uslužbenci.

Upokojeni so bili naslednji dolgoletni sodelavci:

Nismo imeli prostorov

(nadaljevanje z 9. strani)
Težave bomo imeli vse dotlej, dobnih razstavnih prostorov dokler Dolik ne bo dobil so-in dokler ne bo deležen iste podpore, kot ostale kulturne in telesnovzgojne sekcije. Zaradi teh težav smo izgubili večino mladih obiskovalcev tečajev, ki so bili v prostorih Železarskega industrijskega centra, člani Dolika pa niso imeli pogojev, da bi začeto delo nadaljevali. Tako smo izgubili najmanj dvajset mladih ljudi, ki bi se lahko lepo uveljavili na področju likovnega ustvarjanja.

Res je, da likovna vzgoja Dolika ni v tem, da bi iz amaterjev vzgajali umetnike, ampak Dolik želi le pomagati mladini, da se pod strokovnim vodstvom izpopolnjuje na likovnem področju. To pa je porok za nadaljnjo rast likovne umetnosti na Jesenicah. Prav zato je naša dolžnost, da damo naši mladini vso možnost, da doseže vse, kar bi koristilo njeni kulturni ravni.

Po zaslugi predsednika DPD Svoboda Tone Čufar je Dolik končno le dobil začasne prostore za delovanje. Spet z veseljem ugotavljamo, da v naše vrste prihajajo novi člani in delo v sekciji se uspešno razvija. Člani Dolika vabijo vse, ki jih veseli delo na likovnem področju in še posebej mladino, da postanejo člani likovne sekcije — Dolik. V jeseni bomo zopet začeli s študijskimi in risarskimi tečaji, sestanki Dolika pa so vsako sredo od 19. do 21. ure zvečer v Delavskem domu pri Jelenju, pod odrom.

Franc Andrejčič, roj. 1911, martinarna — v ŽJ 38 let; **Milan Špoljar**, 1905, visoke peči — v ŽJ 24 let in pol; **Valentin Torkar**, 1907, industrijski zidarji — v ŽJ 6 let; **Stanko Vister**, 1907, žična valjarna — v ŽJ 37 let; **Andrej Podlogar**, 1903, instalacija — v ŽJ 19 let.
Vsem upokojenim sodelavcem želimo, da bi dolgo uživali zasluženi pokoj!
Umrli:
Jože Šiftar, 1900 — delovodja na transportu.
Svojem iskreno sožalje!

Kje naj bi zgradili center za rekreacijo po delu

Pred dnevi smo imeli zanimiv razgovor s predsednikom in tajnikom stalne konference za rekreacijo v naši občini. Predsednik stalne konference za rekreacijo tov. Bojan Čebulj, je najprej poudaril, da je rekreacija zelo široko področje dela. Zaradi tega so tudi naloge stalne konference zelo obsežne, saj bo treba v doglednem času začeti s pripravami za izgradnjo centra za rekreacijo. Na zadnji seji upravnega odbora stalne konference so se o tej zadevi že pogovarjali in menijo, da bo treba najprej ugotoviti potrebe za rekreacijo delovnih ljudi v naši občini. Za ugotavljanje dejanskega stanja bodo potrebne podrobne analize in anketa, sodelovali pa naj bi vsi zainteresirani forumi, ustanove in podjetja in seveda tudi stanovalci skupnosti, ki bodo morale postati žarišča rekreacije.

V okolici Jesenic je dovolj primernih krajev, kjer bi lahko zgradili tak center, ali celo več. Ko bodo znane potrebe na podlagi analiz in izvedene ankete, potem se bo treba odločiti za to, da postavimo center za rekreacijo v Zavrhnici, na Poljanah, ali pa na Črnem vrhu. Tov. Čebulj meni, da ima od naštetih krajev precejšnjo vrednost Črni vrh, kjer se lahko poslužimo tudi žičnice in je primeren za rekreacijo v vseh letnih časih. Seveda s tem še ni rečeno, da tak center zgradimo lahko samo na Črnem vrhu, kajti določene prednosti imajo tudi tereni na Poljanah in v Zavrhnici. V vseh naštetih krajih in tudi drugod bi lahko zgradili centre za enodneвно rekreacijo. Pozabiti pa ne smemo tudi na center za tedensko rekreacijo delovnih ljudi. Za turovno rekreacijo bi morda izbrali dolino Krme, ki tudi ni preveč oddaljena od Jesenic.

V rekreacijskem centru bo treba zagotoviti vsem, ki bodo prihajali tja, stalne ali občasne programe, to je športne in kulturne prireditve. Tudi sindikalni odbori v naši železarni bodo imeli večje možnosti, da organizirajo kvalitetne nedeljske izlete za člane svojega kolektiva. Prav bi bilo, da tudi sindikalne organizacije v občini in v železarni pokažejo pravilno razumevanje in pripravljenost, da pomagajo pri izgradnji tako potrebne centra za rekreacijo. Ni treba posebej poudarjati, da zgradnja takšnega centra ne bo enostavna in bo morala naša skupnost vložiti v ta namen precejšnja sredstva, poleg tega pa so tu še kadrovska in druga vprašanja, ki jih bo treba pravočasno urediti.

Že pred več leti je DOLIK organiziral risarske in študijske tečaje, ki so imeli vedno dovolj udeležencev, vendar so morali z njimi prenehati, ker niso imeli prostorov.

14. avgust 1917

Tega dne so italijanska letala bombardirala Jesenice in Koroško Belo. Še isti dan je takratni generalni direktor železarne na Jesenicah Karel Noot poslal o tem poročilo predsedniku upravnega odbora KID Hugu Nootu v Wartberg. Objavljamo prevode odlomkov iz tega zamimivega poročila:

»Danes je bilo izredno razburljivo jutro. Ob 7.35 se je pojavilo 12 sovražnih letal, 10 dvokrilcev, od katerih je bilo eno letalo lovsko in 2 opazovalca. Prišli so iz smeri Bohinjskega Bistrice, preleteli Javornik, se obrnili proti Jesenicam in se vrnili v isto smer, od koder so prišli. Na žalost nam je vojna komanda pred nekaj tedni odvzela dva protiletalska topa, tako da imamo le še dva in sicer v bližini javorniškega parka. Oddaja sta približno 90 strellov, ker se je takoj v začetku en top pokvaril. Vsekakor pa sta dosegla, da so se strnjeno leteča letala razpršila. Kolikor sem mogel do sedaj ugotoviti, so letala odvrгла okrog 20 bomb, od katerih nobena ni zadela tovarne. Hiša nasproti tovarne, ki pa ni naša (sedanja Zavrlova — op. prev.), je bila popolnoma porušena in ubit en naš delavec, ki tam v bližini stanuje ter en otrok, en otrok pa težko ranjen. (Delavec je bil Jože Pesjak, oče našega sodelavca Daniela Pesjaka — op. prev.). Štir bomb so padle tik te hiše in razbile vsa okenska stekla na eni naših hiš nasproti žebjarne; dve bombi pa v bližino baterijske postojanke in so bili ranjeni trije vojaki. Tudi na skladišče lesa so padle tri bombe, od katerih pa ena ni eksplodirala in ni večje škode. Veliko pa je razbitih okenskih stekel v naših hišah, kjer stanujejo Bachmann, Klein in direktor Hoffmann. Bomba pa je zadela s strani tudi mojstrsko hišo in razbila nekoliko streho. Tudi zgradba, v kateri so poslovni prostori Delavskega konzumnega društva, ima močno poškodovana vrata in okna, toda tudi ta hiša ni

naša. Ostale bombe so padle na gozd in na polja. Ob 8.10 so letalci spet odleteli.

Strašno je bobnelo, hiše so se tresle, tudi grad Javornik se je močno tresel. V naselju je med prebivavstvom veliko razburjenje, ki sem ga skušal med triurnim obhodom pomiriti. K sreči bombe niso bile posebno težke in sem ljudem na porušeni hiši lahko dokazal, da se jim v kleti ni ničesar bati.

Pravkar mi javljajo, da je bomba padla tudi na skrajni konec halde, dve pa v bližino tamkajšnje barake prisilnih delavcev, seveda brez vsake škode.

Takoj bom podvzel korake, da dobimo še eno protivzračno baterijo, ker s sigurnostjo predvidevamo, da se bodo napadi ponavljali. Kje so bili ob napadu naši letalci, ki so dobili v naši neposredni bližini nov aerodrom (v Lescah), nisem mogel zvedeti, vsekakor pa se takrat ni nobeden pokazal. Šele uro in pol pozneje je eden preletel Jesenice in Dobravo...

... Danes popoldne je približno ob 13.45 priletela spet ista eskadra letal, tokrat opremljena s težkimi bombami. Čeprav tovarna spet ni bila poškodovana, je bil trušč strašen. Odvrgli so več kot 30 bomb, ki so padle z izjemo treh ali štirih, vse v neposredno bližino Javornika. Bil sem ravno zunaj, ko so se pojavila sovražna letala in sem otroke takoj spravil v jedilnico, kjer je še najbolj varno, ker kleti nimamo. Slišali smo žvižg vsake bombe ter vsakokrat mislili, da bo zadela hišo, ki se je tresla tako, da sem skoro sklenil iti raje na prosto.

Polne tričetrt ure je trajalo bombardiranje. Ko se je pomirilo, sem šel najprej v tovarno, kjer je padla bomba pred novo globinsko peč na Javorniku in sicer na 80 mm gredico, ki jo je gladko prebila. Druge škode ni, le vsa okenska stekla na tej strani valjarne so razbita; tudi ranjen ni bil nihče. Ostale bombe so padle v gozd za Javornikom, ki gori, kot sem do sedaj

lahko ugotovil, na sedmih krajih. Na treh krajih je požar ogrožen, saj švigajo plameni do 100 metrov in še več visoko. Ogenj povzroča tak hrup, da bi lahko mislil, da spet prihajajo letala, pri tem pa piha zelo močan južni veter in je gašenje zaradi pomanjkanja vode zelo težavno. Tudi na Koroški Beli močno gori, ker so letala tudi tam odvrгла bombe, večinoma zažigalne. V javorniški tovarni sem takoj ustavil obratovanje, ki je bilo zaradi pomanjkanja premoga že zelo omejeno in poslal vse delavce pod vodstvom mojstrov na gašenje Koroške Bele in v gozdove. Isto sem napravil tudi v tovarni na Jesenicah, kjer je bila zadeta s strani velika mojstrska hiša in spodnje stanovanje popolnoma porušeno. Poškodovana so vsa okna te velike hiše in razbita skoraj vsa okenska stekla nasproti ležeče žebjarne in zavijalnice. Ena bomba je padla v vrbe nasproti bolnice ter napravila luknjo več kot 5 metrov premera in 3 metre globoko, torej najtežji kaliber. Sicer se na Jesenicah ničesar ni zgodilo ter je bil verjetno glavni cilj Javornik. Razburjenje je seveda ogromno ter sem moral vse, ki so prihajali k meni, miriti. Dal sem priključiti tudi vse hidrante, za primer, če bi se ogenj iz gozdov razširil na naselja. Med tem, ko to pišem, ob pol štirih popoldne, je veter postal skoraj vihar in nevarnost požara je še večja. Nobenega oblaka ni na plavem nebu, da bi lahko pričakovali tako potreben dež. Povsod se širijo vesti, da bo danes še tretji napad med 6. in 7. uro zvečer. V resnici so že dopoldne govorili, da bodo letala popoldne drugič napadla. Od kod te govorice, ne ve nihče, toda resnično se je to zgodilo.

Ker moramo obrate: martinarno, žično valjarno in grobo progo na Javorniku, ki so odvisni od premoga, zaradi pomanjkanja le-tega ustaviti, v kolikor že niso stali, bom danes in jutri uporabil vse delavce za rešilna dela in upam, da ne bo več nadaljnje škode.

Pripomba: Danes zjutraj so padle tri bombe tudi za hiše Bratovske skladnice na Senožetih. Ena je oplazila streho, poškodovala tri opeke, prebila lesene stopnice in se zarila neeksplodirana v zemljo. Ostali dve sta padli v bližino in nista napravili nobene večje škode.

Jesenice, 14. avgusta 1917

Slikarji amaterji so razstavljali

V počastitev občinskega praznika Jesenic so pripravili člani likovne sekcije Svobode razstavo svojih del v mali dvorani pri Jelenu. Skupno je razstavilo 13 avtorjev 32 del v olju, kredo in lesu.

Dana Bem se je predstavila s petimi platni v olju, kjer je pokazala, da drzno išče moderne prijeme in se pri tem še ni ustalila. Tudi Franc Bregant je razstavil 5 del v olju, med katerimi sta posebno ugajala »Bled« in »Triglav«, ker v barvni tehniki in kompoziciji odstopata od ostalih treh. Edino delo Staneta Brezgarja »Peričnik« je tako tehnično kakor tudi vsebinsko nedovršeno in se je avtor pri njegovem ustvarjanju premalo potrudil ter vanj poglobil. Prijetno presečenje je dijak jeseniške gimnazije Boni Čeh, ki je s svojimi štirimi platni, med katerimi je posebno ugajala široko zasnovana »Impresija«, pokazal solidno znanje in smisel za moderno barvno ter kompozicijsko tehniko. — Njegov starejši brat Saša Čeh je razstavil dve deli in pri »Pirotski preprogi« se je kljub enostavni kompoziciji čutil modernejši prijem. — Franc Dolinšek je razstavil veliko figuralno kompozicijo

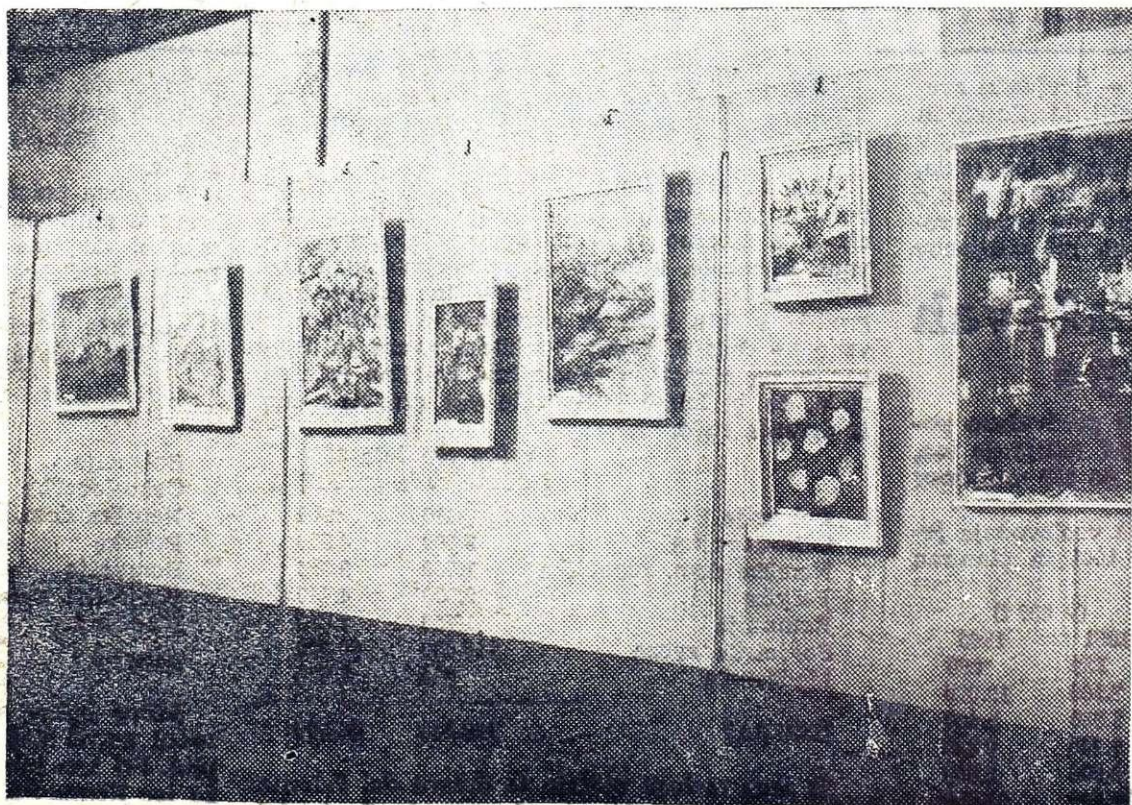
v olju »Reševavec«, ki pa zaradi neizdelanosti učinkuje kljub impozantnosti nekoliko medlo in je škoda, da ji ni posvetil več temeljitosti in pozornosti. Platno »Pod Goli-

co« Petra Gasarja je izdelano solidno in s smislom za barvno kompozicijo. Lojze Likovič je s svojim prvencem v olju »Martuljkova skupina« pokazal nekoliko začetniških

prijemov, vendar nekateri detajli obetajo, da se bo lahko tudi v tej tehniki, ki mu do zdaj ni bila domača, še lepo razvil. Razveseljiv napredek je pokazal z ozirom na svoja prejšnja dela Pavel Lužnik, ki je z olji »Radovljica« in »Predtrg« napravil tako tehnično kakor tudi vsebin-

sko korak naprej. Rudi Rajhman se je predstavil s tremi platni v olju, kjer je pokazal solidno tehnično znanje, čeprav mu je na dveh delala figuralika nekoliko težav. Krajinar Tone Tomazin je pripravil štiri platna, od katerih so tri z njemu tako ležečo planinsko tematiko, medtem ko se je z »Delavsko ulico« predstavil v nekoliko drugačni, vendar prav tako simpatični luči. Slavko Višnar je z dvema razstavljenimi deli pokazal solidno znanje in smisel za barve. Oljnato platno »Jez« Cvetka Zupana kaže, da se je pri tem delu nekoliko odmaknil pesimističnim, temnim barvnim prijemom, ki so tako značilni za njegovo prejšnje ustvarjanje.

Razstava je pokazala, da člani jeseniškega »Dolika« marljivo delajo in posebno razveseljivo je dejstvo, da se močno uveljavljajo tudi mlajši likovniki amaterji. Vendar smo pogrešali dela nekaterih znanih likovnih delavcev iz tega kroga, kot Kreutzerja, Čebulja in posebno še Djurića, katerega dela že dalj časa nismo videli na razstavah »Dolika«, medtem ko so se nekateri drugi predstavili samo z enim platnom. Upajmo, da bomo na prihodnjih razstavah spet videli več kvalitetnih del vseh tistih, ki se v našem »Doliku« aktivno udeležujejo. — K.

Jeseniški likovni umetniki so v počastitev občinskega praznika priredili razstavo, ki je zelo dobro uspela, čeprav niso sodelovali nekateri že standardni razstavljalci.

železarski
GLOBUS

Pred vpisom v glasbeno šolo na Jesenicah

ARGENTINA — Največja argentinska valjarna Acindar, ki je doslej predelovala uvožene polizdelke, namerava zgraditi plavž, jeklaro z letno zmogljivostjo 650.000.000

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi naše drage mame, stare mame, babice in prababice

MEJRE GLUHIČ

se iskreno zahvaljujemo dr. Jožetu Hafnerju, primariju in strežnemu osebju kirurškega oddelka jeseniške bolnice. Zahvaljujemo se tudi Safetu Keseroviču in njegovi ženi Jožici, Tofku Husažinoviču, in Ševalu Rakoviču. Posebno zahvalo smo dolžni tov. Osmanu Zukiču za tople besede ob odhodu ter stanovanjem družinskega doma za venec. Prav tako se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali in na kakršenkoli način stali ob strani.

Zalujoči: sinova, hčerka, snahe, vnuki, vnukinje in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob smrti naše ljubljene mame

MARIJE SODJA

se iskreno zahvaljujemo vsem ki so se poslovili od nje in jo spremili na njeni zadnji poti. Iskreno zahvalo smo dolžni tov. Jožetu Zormanu za poslovalne besede ob odprtem grobu, zdravnikom dr. Turku in primariju dr. Brandstetterju za njuno skrb in lajšanje bolečin med boleznijo. Zahvaljujemo se tudi tov. Bernardki Šmid in Arhovi za pomoč in požrtvovalnost, ki sta jo nudili v dneh težke izgube.

Zalujoči mož, sin in hčerke z družinami ter ostalo sorodstvo.

ton jekla ter novo valjavniško progo. Skupno bo treba investirati za izgradnjo vseh teh naprav in pomožnih obratov 118 milijonov dolarjev.

BELGIJA — V letu 1961 so v Belgiji proizvedli 6.456 milijonov ton grodlja in 6.994 ton jekla, kar je za 64.000 ton grodlja in 187.000 ton jekla manj kot v letu 1960. Vzrok za manjšo proizvodnjo je delno velik štrajk železarskih delavcev v začetku leta 1961, delno pa poslabšanje konjunktura za železarske izdelke.

ZAHODNA NEMČIJA — Sedanja letna poraba zemeljskega plina v Zah. Nemčiji znaša okoli 1 milijardo m³. Predvidevajo, da se bo v dobi enega do dveh let z izkoriščanjem novih nahajališč dvignila poraba tega naravnega goriva na 2 milijardi kubičnih metrov.

Tudi letos bo vpisovanje v šolsko leto 1962/63 na glasbeni šoli na Jesenicah v začetku septembra. Mnogokrat se starši težko odločijo, kakšen instrument naj bi se njihov otrok učil, zato želimo pomagati z nekaj nasveti.

Otroci od sedmih let naprej se lahko učijo: klavir, godalne instrumente (violina, čelo), harmoniko in lažji pihalni instrument (pikolo). Za klavir naj bi se odločili predvsem otroci, ki imajo ta instrument doma. Mnogo je primerov, da starši smatrajo klavir za nekaj »boljšega« in podcenjujejo ostale instrumente ter se njihovi otroci učijo klavirja, čeprav ga sami nimajo. Zato se zgodi, da kasneje glasbeni pouk zapustijo prav iz tega vzroka, ker ne morejo redno vaditi.

Posebno priporočamo, da se otroci učijo godalnih in lažjih pihalnih instrumentov, ki niso tako zelo dragi, do-

bijo pa se v uporabo tudi na šoli. Predvsem pa so to instrumenti, s katerimi lahko gojenec že zelo zgodaj sodeluje v raznih komornih in orkestralnih ansamblih, tako da je študij mnogo bolj pester in zanimiv. Otroci pa se lahko učijo, če imajo lasten instrument, tudi harmoniko.

Otroci, starejši od 12 let, pa se lahko odločijo za instrumente: godala (violina, čelo, viola, kontrabas); trobila (trobenta, kričevka, tenor, pozavna, rog); pihala (flavta, oboa, klarinet, fagot); tolkala (kotli ali pavke, veliki in mali bolen). V oddelkih

ZELEZAR, tednik — izdaja: Zelezarna Jesenice — glavni in odgovorni urednik Remigij Noč — ureja redakcijski odbor. Rokopisov in fotografij ne vračamo. Naslov: Uredništvo »Zelezar«, Zelezarna Jesenice, telefon št. 394. — Tisk CP »Gorenjski tisk« v Kranju

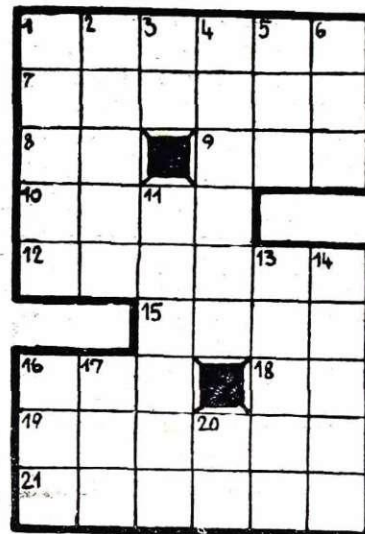
za solo petje pa sprejemamo gojence po mutaciji.

Točen datum vpisa pa bo objavljen v dnevnem časopisu in z lepaki.

Ravnateljstvo

Križanka

Vod.: 1. slovenski rudnik živega srebra, 7. dušikova spojina, 8. okrajšan naziv ljubljanskega razstavišča, 9. žensko ime, 10. človek z velikimi očmi, 12. mesto v avstralski puščavi, 15. janež, 16. Estonec, 18. začetnici vodje uvoznega in izvoznega oddelka v našem podjetju, 19. gora v Hercegovini nad Trebinjem, tudi nogometni klub tega mesta, ki ga je premagal ljubljanski Slovan v borbi za vstop v II. zvezno

ligo, 21. tovarna pletenin v Radovljici.

Navp.: 1. jeklen blok, izdelek martinarne, 2. hitrostna tekma, 3. skrajni konec celine, 4. prebivalec Iraka, 5. priimek dveh bratov, ki oba zastopata barve jeseniških hokejistov, 6. oče, 11. raztelevavec, 13. obrtnik, 14. naš največji polotok, 16. žensko ime, 17. kurir, 20. osebni zaimek.

Čeprav z zamudo — objavljamo še en posnetek z metalurških iger v Štoreh: Naši rokometaši so v Štoreh prvič javno nastopili!

tehnični letjen

Med najvažnejšimi problemi pri bodočem povečanju proizvodnje jekla v teh državah je preskrba z železno rudo in odgovarjajočim gorivom. Iz tabele, v kateri je primerjava med količino nakopane železne rude in proizvodnjo grodlja v letu 1961, je razvidno, da imajo vse vzhodne države, razen Sovjetske zveze in Bolgarije, na razpolago premajhne količine železne rude, da bi lahko proizvedle ves grodelj samo iz domače rude.

	v 000 ton leta 1961	
	železna ruda	grodelj
Bolgarija	410	200
Čehoslovaška	3.300	4.960
Nemška dem. republika	1.700	2.020
Poljska	2.360	4.440
Romunija	1.750	1.050
Sovjetska zveza	118.000	50.900
Madžarska	620	1.320
SKUPAJ	128.140	64.890

Iz tega razloga morajo te države del železne rude uvažati in sicer v glavnem iz Sovjetske zveze, ki jo je v letu 1960 izvozila v te dežele čez 15 milijonov ton. V Sovjetski zvezi si zelo

prizadevajo, da bi nakopali čim več železne rude in tako omogočili pokriti primanjkljaj v ostalih državah. Manjše količine pa izvažata tudi Bolgarija.

Podoben položaj je tudi pri preskrbi z metalurškim gorivom, predvsem s koksom, samo s to razliko, da imata poleg Sovjetske zveze tudi Poljska in Čehoslovaška dovolj visoko proizvodnjo koksa za kritje lastnih potreb in izvažanje. Iz spodnje tabele je razvidna proizvodnja koksa v teh državah leta 1960 in 1961.

	v 000 ton	
	1960	1961
Bolgarija	—	—
Čehoslovaška	8.460	8.700
Nemška dem. republika	3.200	3.300
Poljska	11.280	12.240
Romunija	820	900
Sovjetska zveza	55.380	56.000
Madžarska	540	700
SKUPAJ	79.680	81.840

Poleg koksa sta za železarsko industrijo še važni gorivi nafta oziroma mazut ter zemeljski plin. Pri tem imata vodilno vlogo Sovjetska zveza ter Romunija, ki oskrbujejo z nafto oziroma mazutom železarne v vseh ostalih državah.

K.

Železarstvo v državah vzhodne Evrope

ton, medtem ko je do leta 1980 predvideno povečanje proizvodnje jekla na pol milijarde ton, od tega samo v Sovjetski zvezi na 250 milijonov ton letno.

Iz spodnje tabele je razvidna proizvodnja jekla v omenjenih državah leta 1961 in planiran dvig proizvodnje v letu 1965.

	(v 000 t)	
	1961	1965
Bolgarija	330	900
Čehoslovaška	7.100	10.600
Nemška dem. republika	3.950	5.400
Poljska	7.100	9.300
Romunija	2.080	3.300
Sovjetska zveza	70.700	95.000
Madžarska	2.100	2.400
SKUPAJ	93.360	126.900